

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6907 Superior Avenue, Cleveland, Ohio 44103.

Telephone: 431-6344

Jaunimo Metai

Kovas - March 7, 1966

Nr. 27

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

New Yorko neolitanų surengtame Vasario 16 minėjime buvo pristatytas ką tik iš spaudos išėjęs korporacijos sukaktuvinis leidinys. Nuotraukoje fil. Juozas Maurukas (dešinėje) dalina leidinį. Kairėje Aldona ir Stepas Mackevičiai, viduryje fil. Gražina Siliūnienė ir Antanas So- L. Tamošaičio nuotrauka

KORP! NEO-LITHUANIA NEW YORKE MINĖJO VASARIO ŠEŠIOLIKTAJĄ SU SAVO LEIDINIU

Šalia bendrojo Vasario 16-tos minėjimo New Yorke, Korp! Neo-Lithuania turi tradiciją šią dieną paminėti "savo sodyboje". Šiais metais filijos, korporantai ir filisteriai susirinko vasario 18-tą dieną International Hotel patalpose. Buvo viešnių ir svečių, kurių tarpe, tarp kitų, buvo Lietuvos kariuomenės kap. Vaclovas Alksnis ir reta viešnia, studentė Stanulytė net ... iš Varšuvos.

Minėjimą pradėjo ir vedė Aldona Čekienė -- Korp! pirminin-

bar ne su 2000 atstovų, o 12,000 suvažiavusių lietuvių reikalavo to paties, ko reikalavo ir Vilniaus Seimas. Ir reikalavo aiškiau, drąsiau, garsiau. Reikalavo pačiame suvažiavime be nuomonių skirtumų, be ginčų -- reikalavo griausmingu vieningumu. Jei taip atsitinka tikstančių mylių atstumo nuo Lietuvos, o be to po 48-rių metų laiko atstumo nuo Vasario 16-tos Nutarimo pergalės, tai šiandien kiekvienam lietuviui nebesunku patikėti, kad tokie reikalavimai

naujinimu padarė gerą pasirinkimą, o su tuo gražiai suartinu anuos, jau tolimus laikus su šia diena. Ag, ir pačiam minėjimui buvo duotas geras tonas.

Tos kalbos įkandinėjo pristatymas tik ką išėjusio iš spaus-tuvės Korp! Neo-Lithuania sukaktuvinio leidinio. Jį patiekė susirinkimui A. Diržys -- leidinio redakcinės komisijos vardu.

Jis, pabrėžęs leidinio pasirodymo sutapimą su Vasario 16-tos švente, priminė įsakmiai ir tai, kad leidinys yra mūsų šeimos atšvaitas Vasario 16-tos Nutarimo šviesą.

Pernai Vasario 16-tojiėjo Antano Smetonos monografijos ženkle. Anoji knyga išvydo dienos šviesą K! N. L. narių moralinės jėgomis, ypač filisterio A. Seniko ryžtingu darbu. Šiais metais šioji šventė praeina vėl naujo leidinio ženkle.

Toliau kalbėjo Diržys apie patį leidinį ir, būtent, taip: "knyga kalba ne apie vieną asmenį, o apie daugelį -- apie skaitlingą akademinę šeimą. Ir nebe vienas autorius knygą rašė, o jų yra 25. Ir ne vien rašytinė medžiaga knygą pildė, o taip pat ir vaizdinė -- su 203 nuotraukom.

Ne vien protinė pastanga joį atspindi, bet ir visos sielos poreikis -- Lietuvai, lietuviškam žodžiui lirine kūryba, sąklytym, psalmėmis; pačiai Korporacijai -- dainomis, eilėraš-čiais; viskuo nauju ir šviežiu. Pagerbėm savo mirusius narius ir tartum surinkom juos visus į savo šeimos kapus, kad jie būtų arčiau mūsų.

Dabnom pačią knygą braižiniai, kurių yra net 75 vienetai. Ir, parinkdami popierių iš anksto, knygą apsaugojom nuo kandžių.

A. Diržys įteikia Korp. Neo-Lithuania leidinį New Yorko padalinio pirmininkei Aldonai Čekienei. Prie stalo sėdi D. Senikienė ir K. Siliūnas. L. Tamošaičio nuotrauka

kė New Yorke. Po jos trumpo įžanginio žodžio sekė poeto Brazdžionio "Šiaurės Pašvaistės" vaizdas, kurį jautriai ir gražiai perdavė visiems susirinkusiems filija Stanulytė (kita), kilimuchicagietė, dabar studijuojanti New Yorko miesto universitete.

Po graudžių poeto žodžių pakilo fil. Magdalena Ulėnienė su jos žodžiu apie Didįjį Vilniaus Seimą 1905 metais. Anas Seimas, su 2000 atstovų iš įvairių Lietuvos vietų ir iš už Lietuvos ribų, buvo pirmasis ryškusis tautos norų pragiedrulys, norų eiti laisvėn, ir ryškesnis pasisakymas kovot visais galimais būdais iki pergalės. Bėgo metai ir, palyginamai, nedaug jų prabėgo, kai anie Didžiojo Seimo norai virto tikrove. Tai vėl gi Lietuvos Tarybos pasakytas žodis visam pasauliui, kurį žino-me, kaip 1918 m. Vasario 16 d. NUTARIMĄ, paskelbusį tautos vardu: -- Lietuva laisva! -- Lietuva ir vėl -- valstybė!

M. Ulėnienės vaizduotas Vilniaus Didysis Seimas labai gyvai priminė kiekvienam klausytojui tik neseniai buvusią Lapkričio 13-tą dieną New Yorke. Tik da-

niekad nenuėina niekais. Jie yra prasmingi, jie yra būtini valstybės siekimo politikoj ir tik tokiais judėjimais pastumsi ir bet kurį kabinetinį darbą, jei nejudą dėl bet kurios priežasties.

Ulėnienė su Didžiojo Vilniaus Seimo priminimu ir to didžiojo lietuvių susitelkimo vaizdo at-

Neolitanų surengtame Vasario 16 minėjime kalba fil. M. Ulėnienė: L. Tamošaičio nuotrauka

NATO REFORMA

DE GAULLE ULTIMATUMAS PAKEISTI NATO PAGAL JO NORĄ AR SKAITYTIS SU JO PASITRAUKIMU IŠ TOS APSIGYNIMO SĄJUNGOS NIEKAM NEBUVO STAIGMENA. -- LIKĘ NATO NARIAI NĖRA LINKĖ ATSAKYTI APSIGYNIMO INTEGRACIJOS SU AMERIKIEČIAIS IR PLANAI, KA DARYTI PRANCŪZAMS PASITRAUKUS, JAU PARUOSTI.

Vytautas Meškauskas

Generolas de Gaulle per užgavėnės pareiškė, kad "Prancūzija nenorinti dalyvauti tokioje gyny-mosi organizacijoje, kurioje yra pažeminta" ... ir už tat... ji atstatysianti "normalią suve-reeninę būklę". Kitaip tariant, de Gaulle pareiškė, kad jis nenori dalyvauti NATO dabartinėm są-lygom. Tai padaryti jis turės pilną teisę 1969 m., nes toji Šiaurės Atlanto Apsigynimo Są- junga buvo įkurta 1949 m. dvi- dešimčiai metų.

Kaip žinia, de Gaulle nepa- tinka tos organizacijos integruota vadovybė, tačiau kiti tos sąjun- gos nariai tokia vadovybė laiko būtina. Juk prasidėjus atominiam karui, ar net tik kilus jo rimtai gresmei, gali būti jau per vėlu kalbėti apie bendrus žygius. Tai- kos išlaikymas reikalauja rim- tų pasiruošimų karo atvejui.

De Gaulle galvoja, kad šiuo me- tu Sovietų Sąjunga, prieš kurią buvo sudaryta toji organizacija, nesudaro jokios grėsmės Vakarų Europai ir todėl Prancūzija gali daugiau laimėti turėdama lais- vas rankas ir laviruodama tarp dviejų didžiųjų šio krašto galy- bių: JAV ir Sovietų Sąjungos. Be to, karo Vietname eventua- lus išsiplėtimas į trečią pasaui- linį karą galėtų neutraliai Pran- cūzijai sudaryti dar didesnes ga- limybes negu sudaro dabartinė būklė.

Tos de Gaulle idėjos yra seniai žinomos, apie jas jau kalbama ne nuo šiandien. Todėl ir pas- kutinysis de Gaulle pareiškimas, kuriame jis aiškiai paskelbė NATO pasitraukimą nuo 1969 me- tų, nebuvo staigmena nei Wa- shingtonui nei Bonnai.

Tuo tarpu kai Washingtonė šiuo klausimu dar nebuvo jokio oficia- laus pareiškimo, -- atsakingi pa- reigūnai čia nurodo, kad dar esą

užtikrindami leidinio amžių -- mažiausia -- 100 metų.

Tą gerąją išdavą gavom ketu- rių veiksmų darnume. Tie veiks- niai buvo: redakcinė komisija, garbės filisteris Stasys Santva- ras, filisteris Česlovas Tama- šauskas ir knygų leidėjas Juozas Kapočius.

Redakcinė komisijai teko da- lia parodyti ryžtą ir ji tą dalį įveikė. Stasys Santvaras atėjo talkon su širdimi ir siela ir tuo jis davė knygai džiuginančią ver- tikalinę išmierią. Česlovas Ta- mašauskas smigo į darbą retu

(Nukelta į 2 psl.)

tam tikros ūkinės naudos, ta- čiau to tikintis ruošiamasi ir alternatyvai. Tame praneša, kad numatyta visą tiekiamą nukreipti į Belgijos, Olandijos ir Vakarų Vokietijos uostus, nors tai ir kai- mus apie 700 milijonų dolerių.

U. S. News & World Report pastebi, kad Prancūzijai pasi- traukus iš NATO, jai nebus pre- teksto laikyti Vokietijoje dviejų savo divizijų. Ji turėtų jas ati- traukti ir tuo pačiu atsakyti nuo bent kokio vaidmens Vokietijos gynybos planavime, kas jai ne- bus per daug nemalonu.

Der Spiegel informuoja, kad pasitarimai Prancūzijos pasi- traukimo atveju tarp amerikie- čių, britų ir vokiečių jau eina seniai ir jau esą paruošti visai tiksūs planai, Vyr. NATO būs-

Taip šveicarų laikraštis Die Weltwoche vaizduoja de Gaulle norimas NATO reformas.

mu.

Tiesa, NATO be Prancūzijos iš pirmo žvilgsnio atrodo kaip be širdies, NATO vyr. būstinė yra Paryžiaus pašonė. JAV Prancūzijoje turi 14 aerodromų, 26,000 karių, per jos teritoriją eina "pipeline" JAV kariuome- nės Vokietijoje skysto kuro ap- rūpinimui. Washingtonė dar yra vilities, kad Prancūzija, net pasi- traukusi iš NATO, gali tam tikrom sąlygom leisti amerikiečiams ir toliau tais įrengimais naudotis, juo labiau, kad iš to ji turės

tinę iš Paryžiaus pašonės numa- tyta perkelti į Northwood Ang- lijoje, kur jau dabar yra Vyr. NATO laivyno vadovybės būsti- nė.

Vokietijos užsienio reikalų mi- nisteris Gerhard Schroeder, ku- ris jau seniai įspėjo de Gaulle kėslus, prieš išvažiuodamas atostogų į Šveicariją, savo ben- dradarbius užtikrino:

"De Gaulle gali daryti ką no- ri, McNamaros seife jau yra paruošti planai visiems eventua- lams."

Kas nauja

Pasaulyje

• JAV Gynybos Sekreto- rius Robert McNamara, liū- dydamas Senato užsienio reikalų komisijos posė- diuose, pareiškė, jog šių metų bėgyje komunistinės jėgos karių skaičium padi- desiančios visu 50%. Tuo būdu teksią vis didinti ir ten kariaujančių amerikonių karių skaičių. Didesnį laiko dalį McNamara atsakinėjo į paklausimus prie uždarų durų ir tik mažą dalis jo pareiškimų jo paties buvo perduota viešumai.

• Kwame Nkrumah, tik ką kariškių sukilimo paša- lintas Ghanos prezidentas, pasiskelbė esąs Guinės ir Ghanos prezidentu. Guinė- jos prezidentas Sekou Toure atsistatydinąs. Guinėją ir Ghaną skiria kita valstybė -- Dramblio Kaulo respub-

lika (angl. Ivory Coast Re- public). Nėra abejonės, kad toks žaidimas "prezidentū- romis" nebūtų galimas be Pekino žinios. Tai rodo ir kai kurių Afrikos valstybių užs. reikalų ministerių kon- ferencijoje pareiškimai ir demonstratyvi elgsena.

• JAV baigia ruošti pla- nus Graikijos ir Turkijos kariuomenių apginklavimo modernizavimui. Planus ly- di ir sąlyga, kad abi valsty- bės gražiai bendradarbiau- tų, ir naujus ginklus nepa- naudotų viena prieš kitą, kaip buvo pavojaus Kipro salos konflikto atveju.

• Washingtonė šiomis dienomis prasidės derybos su Sov. S-gos atstovu S. Romanovskiui kultūrinių mainų sutarties pratęsimo klausimais.

KARAS IŠ ANAPUS

Hitleris ieško sensacingo mūšio

Rusams laimėjus Stalingrado mūšį, karas rytuose įgavo naują charakterį. Niekas dabar jau neabejojo, kad karas bus laimėtas ir vokiečiai bus išvaryti iš Rusijos. Tiesa, vokiečiai dar nebuvo karo pralaimėję, jų jėgos buvo neišsekusios ir rusams dar liko kietas riešutas perkasti. Po Stalingrado, Rusijoje atsirado toks optimizmas, kad net pasigirdo balsų, jog nebereikia są-

resni. Nors antrasis frontas ir nebuvo atidarytas, bet kautynės Afrikoje atitraukė iš rytų fronto dalį vokiečių aviacijos.

Stalingrado pergalė atnešė ir kitus pakeitimus. Jei 1941 ir 1942 m. sovietų propaganda buvo koncentruojama į rusų patriotizmą, tai po Stalingrado žodis "sovietai" vėl buvo atstatytas ir laimėjimai buvo priskirti ne nacionalizmui, bet partijai. Po Stalin-

formų", nušalinant politikus ir sustiprinant karių discipliną. Po Stalingrado mūšio armijos moralė sutvirtėjo ir kariai įgavo prityrimo. Bet šita armijos transformacija neįvyko vien dėl psichologinių priežasčių. 1941 ir 1942 m. karių moralė buvo žema, nes trūko ginklų ir aprangos, nebuvo lėktuvų ir tankų. Bet 1943 m. pradžioje ginklų gamyba jau buvo išvystyta iki tokio laipsnio, kad galėjo lygintis vokiečiams. Trys milijonai tankų fabrikai pradėjo gaminti naujus po 2000 kas mėnesį T-34 tankus, kurie pasiilko geriausiais vidutiniais tankais antrajame pasauliniame kare. O rugsėjo mėn. rusai pradėjo gaminti sunkiuosius tankus JS(Stalin), su pusantro karto storesniais šarvais už vokiečių Tigra. Pagaliau, didelį skaičių tankų gavo iš Anglijos ir Amerikos. Jei 1942 m. amerikiečiai pristatė ginklų ir maisto 1,200,000 tonų, o anglai pusę milijono tonų, tai 1943 m. amerikiečiai viršijo 4 milijonus tonų, o 1944 m. pasiekė 6 milijonus tonų. Atmetus 2 mil. tonų maisto, amerikiečiai pristatė 6430 lėktuvus, 3734 tankus, 10 milijonų laivų, 210,000 automobilių, 4111 priešlėktuvinių patrankų, 23 milijonus metrų auksinio kareivių rūbams, 2 milijonus padangų, 475,000 tonų benzino, 17,000 motociklų, 991 milijoną šovinių, 22 milijonus patrankoms sviedinių, 88,000 tonų parako ir visokių kitokių medžiagų už 257 milijonus dolerių.

Anglai nuo 1941 m. birželio 22 d. iki 1944 m. balandžio 30 d. rusams pristatė 1,150,000 tonų medžiagos ir ginklų. Į tą skaičių neįeina kanadiečių pagalba, kurie davė ginklų ir maisto už 355 milijonus dolerių.

Į karo pabaigą ši pagalba dar padidėjo ir, pasak gen. Deane, amerikiečių pagalba rusams siekė 11 milijonų dolerių.

Visa tai, aišku, labai prisidėjo prie raudonosios armijos sustiprinimo. Be sąjungininkių pagalbos, vargu ar ji būtų pajėgusi išsitiesti prieš vokiečius.

Tuoj po Stalingrado pralaimėjimo, vasario mėnesį, Hitleris

Neo-Lithuania...

(Atkelta iš 1 psl.)

pavyzdžiumi ir atliko savo, kaip retai tą matysi mūsų dienose. Ir mūsų vienmintis - tautininkas Juozas Kapočius vainikavo visų mūsų darbą smagia ir vertinga jo profesine ambicija.

Tokiame sutelktiniame darbe gimė leidinys tokiame pavidale, kokiame jį matome. Tačiau tai dar ne viskas. Šioj vietoj sminga mano atmintin dar keli asmenys, kurie lėmė leidinio pasirodymo sėkmę iš anksto. Čia, dar gerokai prieš paskutinį tarpsnį. Buvęs Vyr. Valdybos pirmininkas inž. Vaclovas Mažeika buvo didelis ramstis komisijai tiekiu medžiagos, kokios tik buvo paprašytas. Jo įkandin ejo Fil. Mečys Šimkus. Judvieju reikalo jautrus supratimas buvo žymiai moralinė parama komisijai.

Filisteris Mečys Valiukėnas buvo mielas savo sugestijomis. Jei pagerbėm savuosius, nuėjusius anapilin, tai čia būta jo ne tik minties, bet ir įtaigos, o taip pat ir konkrečios darbo pagalbos.

Prie jų jungiasi dar mūsų kolega, kuris dešimtį metų dirba Korporacijoje apytilyiai, daugiasia išdėdinko pareigose, tačiau dujus metus buvo Korporaciaci-

Pobūvio metu neolitanai klausosi paskaitos.

L. Tamošaičio nuotrauka

jos New Yorke pirmininku. Jis buvo atvejais spiritus movens ir redakcinei komisijai. Jis Korporacijoj vien tik lipo, nesugriaudamas nė vieno mūsų žaidimų kortos. Tai fil. Juozas Maurukas.

Visi čia suminėti asmenys su straipsnių autoriais davė jų patį geriausią norą, padirbėjo, kad tik visos Korporacijos sodybos, esančios įvairiose vietose, būtų jaukesnės, gražesnės.

To gero tenka ir New Yorko Korporacijai Neo-Lithuania."

Po šio knygos pristatymo buvo įteiktas Korp! pirmininkei Aldonai Čekienei pirmasis egzemp-

liorius, o po to, po abipusių dėkonių, leidinys buvo priimamas visiems dalyviams.

Sekė neoficialioji dalis; buvo renkami autografa, lyg visi būtų virtę Hollywoodo žvaigždėmis.

Vidurnakčio glūdimoj dalyviai skirstėsi namo, Geso šviesos salėje. Tačiau negeso Vasario 16-tos šviesa ir jos atšvaitais dalyvių sieloj. (ad)

NEPAMIRŠKIT
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

Atkariautose iš vokiečių teritorijose komunistų partizanai tuoj ėmėsi likviduoti visus tuos, kurie palaikė ryšius su vokiečiais arba nerėmė komunistų partizanų veiklos. Nuotraukoje viename kaime prie Pskovo partizanai vedasi sušaudyti vieną tokį "išdaviką".

jungininkų talkos, kad nereikėtų pergalės garbe dalintis. Bet pats Stalinas nutildė tokius optimistus, pareikšdamas, kad Rusija viena pati savo jėgomis karo nelaimės.

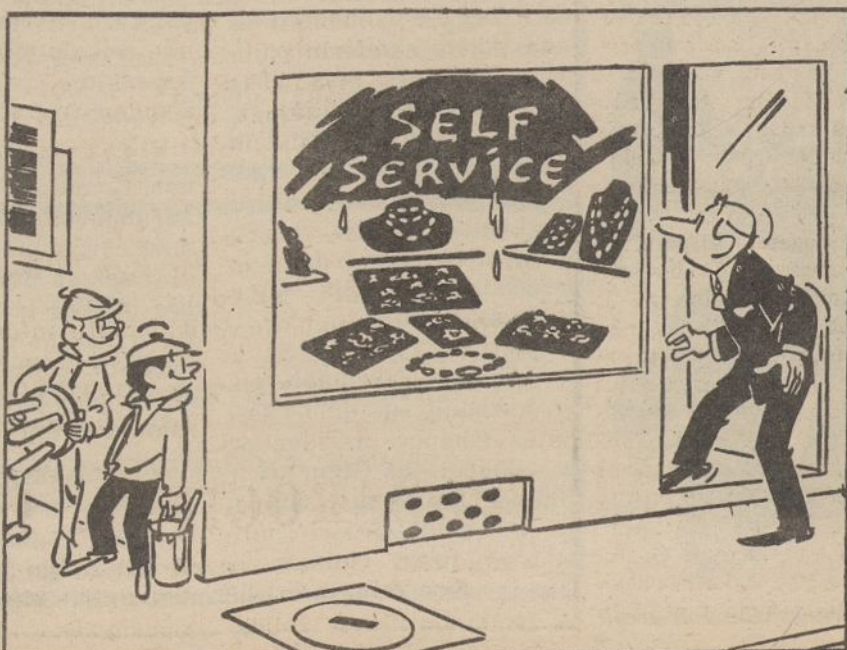
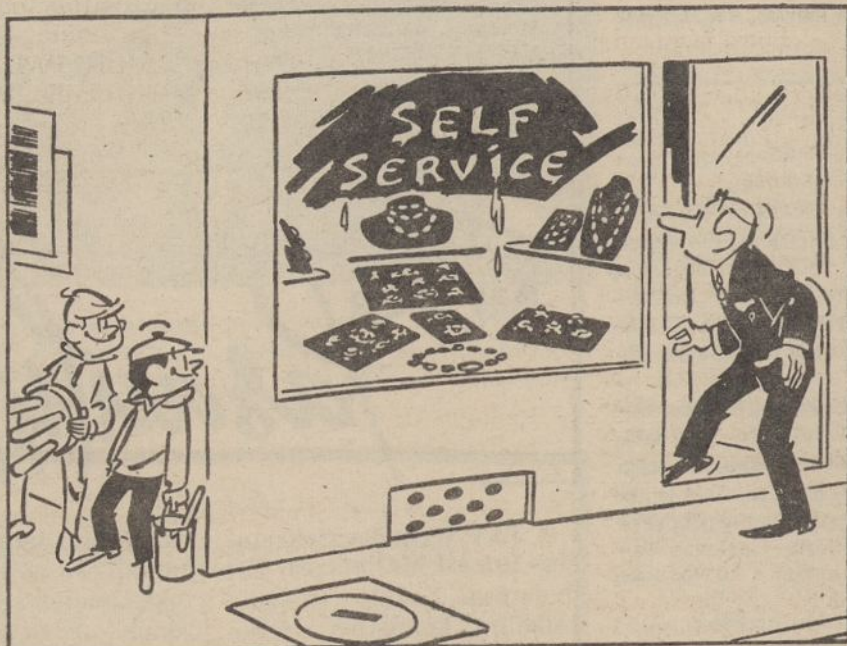
1943 m. rusų santykiai su anglais ir amerikiečiais pasidarė ge-

grado mūšio taip pat pradėtą ankštinti Stalino geniališkumas karo mene, kai iki to laiko buvo tylėta.

Raudonoji armija 1943 metais pasidarė visai skirtinga nuo tos, kuri kovėsi 1941 ar 1942 m. Armijoje buvo padaryta keleta "re-

SEPTYNIŲ SKIRTUMŲ GALVOSŪKIS

Tarp šių dviejų piešinių yra septyni skirtumai. Pabandykit juos surasti.

pareiškė, kad vokiečių armija turi būtinai vasarą atsiimti tai, ką žiemą prarado. Bet tai buvo sunkiai įgyvendinama, nes vokiečiai su savo sąjungininkais prarado 700,000 žmonių. Jei tikėtis vokiečių šaltiniams, net įvesta Vokietijoje visuotina mobilizacija negalėjo nė pusės užpildyti nuostolių. Stalingradas smarkiai sugriovė Hitlerio prestižą ir net Charkovo atsiėmimas padėties nepagerino. Afrikoje vokiečių armija traukėsi ir kiekvieną dieną, buvo laukiama anglo-saksų išsilavinimo Italijoje. Kad atitaisyti pašlijusią situaciją, Hitleriui reikėjo sensacingo mūšio, kuris prilygtų Stalingradui. Kursko "kakta" tarp Orelio ir Biegorodo, atrodo geriausia vieta, kur galima būtų rusus pamokinti ir suduoti sensacingą smūgį. Šią zoną rusai laikė tramplynu užėmimui Orelio-Briansko rajono ir čia buvo sutraukę savo geriausias armijas. Nuo kovo mėn. šią vietą rusai sustiprino įrengdami tūkstančius kilometrų apkasų ir artilerijai cementuotas aikštes.

Hitleris norėjo kartu išlyginti frontą ir iš Kursko pradėti naują puolimą prieš Maskvą. Bet kad operacija pasisektų, reikėjo veikti greitai. Gi buvo vėluojamasi, nes vokiečių divizijos negalėjo užpildyti susidariusių tuštumų. Gen. Model, kuris vadovavo vokiečių armijai šiaurėje Kursko, pareiškė, kad operacija tik tada pasiseks, jei jis gaus naujus moderniškus sunkiuosius tankus, galingesnius už rusų. Tad puolimas buvo atidėtas birželio mėnesiui, kad didelis skaičius Panterų ir Tigrų galėtų būti pristatyti į frontą, o taip pat sunkiosios patrankos Ferdinand būtų atgabentos tiesiog iš fabriko į vietą. Bet atsirado nauji abejojimai, nauji pasivėlavimai ir pagaliau Hitlerio baimė, kad Italija galės išstoti iš karo. Kada Hitleris pamatė, kad Mussolini nepasitrauks, nutarė pradėti puolimą, galvodamas, kad Kursko pergalė sukrės visą pasaulį.

Tačiau rusai, vadovaujami Žukovo ir Vasilevskio, nepasileidė sėdėti sudėję rankas. Jie svajojo kaip tik išstoti prieš priešą toj vietoj, kur jis turi sutraukęs visas savo jėgas. Tad per 3 mėnesius į Kursko apylinkę rusai pristatė 500,000 vagonų kariškos medžiagos.

(Bus daugiau)

PLANINGAS TAUPYMAS
moka gerus dividendus
PRADĖK TAUPYTI ŠIANDIEN!

4½%

Dabartinis dividendas išmokamas du kart per metus.

MUTUAL Federal SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

Pirmadienį, antradienį ir penktadienį nuo 9 val. ryto iki 4 val. po pietų.
Ketvirtadienį nuo 9 val. ryto iki 8 v. vak.
Šeštadienį nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų.
Trečiadienį uždaryta visą dieną.

Chartered and Supervised by the United States Government
2212 W. CERMACK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS

Phone Virginia 7-7747 John J. Kazanavskas, Pres.
AUTOMOBILIAMS VIETA GRETA MOSŲ ĮSTAIGOS

PETKUS LAIDOJIMO ĮSTAIGA
MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6
CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9
TRYŠ MODERNIOS KOPLYČIOS

DIRVA

The Lithuanian Newspaper
Established 19156907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103
Telephone: 431-6344.

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.

Published tri-weekly except Holidays and semi-weekly in July and August by American Lithuanian Press Radio Ass'n.
VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$11.00. Single copy 10 cents.

Editor-in-chief Jonas Čiuberkis.

Prenumerata metams \$11.00, pusei metų \$6.00. Dirva išeina: tris kartus į savaitę, išskyrus šventes ir du kartus liepos ir rugpjūčio mėnesiais.

Redaguoją:

Jonas Čiuberkis ir Vytautas Gedgaudas

Redakcinė kolegija: P. Bastys, E. Čekienė, A. Laikūnas, R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

SIEKIAME TIKSLIOS MOZAIKOS

Gaila, visų gražių ir prasmingų, o kartais tik tą pačią istoriją kartojančių žodžių, pasakytų Vasario 16 d. minėjimuose, perspausdinti ir Dirvoje sutalpinti negalime. To padaryti neįstengė nei kiti laikraščiai. Stengėmės savo skaitytojus supažindinti, bent daliai, tik su tais kalbėjais, bei jų mintimis, kur buvo išreikštas oficialus lietuvių atstovaujantis balsas ir kur buvo pareikšta minčių, arčiau prisiliejančių prie Dirvoje reikiama nusistatymo, kur pakalbėta ir pasakyta kiek šviežesniu, naujesniu ir dėmesio vertesniu tonu.

Kartais Vasario 16 proga pasakytos mintys ne daug kuo skiriasi nuo dažnai laikraščiuose kartojamų ir bendradarbių nagrinėjimų minčių. Bet kai tos mintys ir siūlymai pabrėžiami ir oratoriškai bandomi įkalinti ir į iškilmes atėjusiems, kurių daugelis gal laikraščio ir nepaskaito, jos įgauna įsakmesnę formą, verčia pagyvoti ir ne vieną apsigalvoti.

Atrodo, kad vertų paminti minčių bus pabėręs ir Algirdas Budreckis, kalbėjęs Vasario 16 d. minėjimo proga Bostone. Savo kalboje jis pabrėžė, kad lietuvių tautai daromos okupanto skriaudos neatitaisys ir me minėjimais ar susirinkimais savųjų tarpe. Tokie susirinkimai, esą, tik momentui paryškina mūsų vedamos bylos reikšmę. Sovietų nusikaltimai Lietuvai mums yra žinomi. Bet toje byloje esame reikalingi stipresnių pagelbininkų ir rėmėjų. O jų surasime tik tada, kai be paliovos dirbsime ir neleisime užsnūsti pasaulio sąžinei. "Negana, kad visos srovės įsijungė ir VLIK'ą", kalbėjo A. Budreckis. "Negana, kad viršūnėse oficialiai vyrauja vienybė", tęsia jis. "Kiekviena kolonija yra mažas veiksnys, turįs svarbų uždavinį Lietuvos laisvinimo akcijoje. Kiekviena kolonija yra lietuviškosios visuomenės mozaikos dalytė. Be jos — vaizdas netobulus. Tad susigyvenkime, bent iki tokio laipsnio, kad išeitume vieningu frontu į kitataučius... Vienybės nesupraskime siaura prasme. Yra skirtumas tarp vienybės, vieningumo ir vienodumo. Būkime tolerantiški. Nebijokim bendradarbiauti kolonijos ribose. Buvo ir bus idėjinų skirtumų. Tačiau tik laikas ir patirtis parodys, kurios idėjos tvirtesnės".

Pažymėjęs, kad beveik 20 metų praėjus nuo to laiko, kai atvyko naujoji imigrantų banga, vargu ar galima kalbėti apie senųjų ir naujųjų atėvių skirtumus. Be to, reiktų pavyzdžiu imti ir lenkus, kurie nestato klausimo, kai vienas jų kandidatuoja rinkiminiam postui, ar jis demokratas ar respublikonas. Jiems jis yra lenkų partijos žmogus. Neveltui jie ir turi

12 kongreso atstovų, keletą senatorių, burmistrų ir kt. aukštų pareigūnų. "O kur mūsų lietuvių partija", klausia A. Budreckis.

Nusiskundžia Algirdas, kad mūsų visuomenė neįvertina santykių su lietuvių svarbos. Visi laukiam rankas sudėję ir skundžiamės nerandą užtarimo, girdi. "bolševikai sabotuoja mūsų siekius ir darbą". Ar tik ne mes patys dėl viso to kalti?

Iš kur tie užtarėjai atsirastų, jei mes daugiausia laiko pašvenčiam tarp savęs besiginčydamis... O, anot Alg. Budreckio, visi lietuvi, nesidrovį lietuvių vardo, gali supažindinti krašto visuomenę su mūsų reikalais. Asmeninis kontaktas dažnai būna efektingesnis už straipsnius ar formalias delegacijas. Ir taip, kiekvienoje lietuvių kolonijoje atsirastų daug progų ir galimybių pasidaryti Lietuvos reikalui.

Profesinės organizacijos yra stiprios ir įtakingos. Ir jos turi savo spaudą bei domisi politiniais klausimais. Jose turėtų būti stiprinama mūsų įtaka. Į spaudą neužtenka parašyti po laiškutį. Reikia sueiti į tampsrenius ryšius su spaudos žmonėmis, rasti draugų publicistų tarpe. Neužtenka pakviesti gubernatorių ar burmistrą į iškilmes. Jie stengiasi eiti

Kūrybingi polėkiai Lietuvoje

BANDO PŪSTI PRIEŠ RUSIŠKOS BIUROKRATIJOS VĖJĄ

Kūrybingumas ar biurokracija — senį priešai visuos krašto ir visose santarkose. Lietuvoje ir nepriklausomybės laikais kūrybingosios asmenybės, o prie jų prisilieję ir šiaip nenuoramos, skųsdavosi biurokratiškumo įsigalėjimu viešajame gyvenime. Buvo sutinkama supasiteisinimu, kad Lietuva dar nebuvo suspėjusi susikurti nuosavo biurokratiškumo — jis buvęs paveldėtas iš Lietuvos 120 metų viešpatavusių rusų biurokratų.

Dažnas, kas jautėsi tramdomas to biurokratiškumo, buvo susikūrus iliuzijai, kad "atsisakę nuo senojo svieto" rusai bolševikai, vėl užplūdę Lietuvą, bent jau senojo

visur ir pas visus. Reikia įtaigoti ir veikti į legislatūros narius.

Žodžiu, įvairiais keliais ir iš įvairių vietų reikia ir galima eiti į tą patį tikslą. Svarbu tik — neužkrauti viso darbo ir per daug tikėtis iš kelių VLIK ar ALT vadovybės narių.

Pagal A. Budreckį, mūsų misija visų vienoda, atsakomybė didelė.

Šiuo metu jaunoji veikėjų karta nusistatė praverti langą Lietuvos bylai į platesnę pasaulio bendruomenę. Tame darbe buvo atsiliūkama gal daugiausia dėl to, kad neturėta pakankamai tinkamų tam darbuveikėjų. Todėl ir aiškinome viens kitam tai, kas senai visiems žinoma, nedrįsime reikštis ten, kur glūdi pagalbai reikalinga jėga ir priemonės. Neveltui ir susilaukiam tokių kuriozų, kad esame verčiami laikyti dideliu darbu ir veikimu, kai pasikviečiamas amerikonas mums dėstyti apie komunizmą. Yra ir jų tarpe žinovų. Bet tuo klausimu jiems reikia mūsų talkos, o toji talka dirbtų mūsų pačių naudai. Todėl, A. Budreckio žodžiais tarliant, dera laiks nuo laiko žvelgti į žvaigždą, patikrinti kompasą ir nustatyti mūsų veiklos kryptį. (j. č.)

biurokratiškumo neatnešią ir jo liekanas Lietuvoje net išnaikinsia. Bet apsiūvė. Dabar, pasirodo, kiekvienoje Lietuvos gyvenimo srityje viena iš įkyriausių nelaimių yra — viską apkėjęs ir diržėjęs (nes sucentralizuotas) senas rusiškas biurokratiškumas. Nuo jo kenčia žemės ūkis, pramonė, statyba ir visokia kultūrinė kūryba. Nors ir ne taip drąsūs, kaip žymiai laisvesnėje Lietuvos spaudoje nepriklausomybės laikais, nors ir užuolankomis, bet ir dabar nusiskundimai biurokratiškumo vėžiui pasirodo viešumoje, net pačios komunistų partijos leidžiamoj ir prižiūrimoj spaudoj.

Artėjant Lietuvos architektų suvažiavimui, prasideda vieši architektūros problemų svarstymai. Lietuviai architektai, ypač pastaraisiais metais, pasižymėjo kūrybingumu, ir net kada ne kada Lietuvos užklystantieji sveitimčiai jau pastebėjo, kad jie ne be vienu atvejupralenkia savo dabartinius mokytojus rusus, — galbūt sugebėdami ne vien iš jų pasimokyti. Bet svarstymuose pirštais rodoma ir į kilitis kūrybingam architektų pasireikšimui, — į kilitis, kurių dalis yra kilusi iš natūraliai susidėjusių aplinkybių, bet dalis ir aiškiai kilusi iš nereikalingo, bet rusiškam bolševizmui būdingo centralizuoto biurokratiškumo.

Iš vieno tokio padėties svarstymo (architekto A. Purio pasisakymas, "Kūryba ir jos horizontai", Tiesa, 1966/31), galima patvirtinti štai kokius — visoms Lietuvos gyvenimo sritims būdingus — reiškinis, sąlygojančius kūrybingumo polėkius architektūros srityje:

"Tad reikia tik apgailestauti, kad pastaraisiais metais institute (Vilniaus Dailės Institute, kur yra ir architektūros fakultetas, E.) ruošiamų architektų profilis labai susiaurintas — iš esmės ruošiami tik dekoratoriai ir apželdinimo specialistai".

"Tiesa, ši reforma buvo palietusi visas Dailės instituto specialybes, tačiau kitur klaida ištaisyta, o architektų atžvilgiu — ne. Labai gaila, nes plataus profilio architektų dar labai trūksta".

Toji Dailės instituto "reforma", tai yra, jo susiaurinimas beveik iki taikomosios dailės mokyklos apimties, atėjo iš Maskvos įstaigų biurokratiško sprendimo. Vilniuje tada tik pašnibždomis iš lūpų į lūpas sklido nepasitenkinimas ir susirūpinimas tokia "reforma". Dabar ir viešai, pačioje Tiesoje, pasisakyta, kad ta "reforma" buvo klaida. Klaida tik Lietuvos interesų akimis žiūrint, Maskvoje tai nebuvo klaida — apsirinkimas. Tai buvo sąmoningas politinių biurokratų sprendimas. Sako, kad kitose srityse ta "klaida" Vilniaus Dailės Institute esanti atitaisyta, tik architektai pasilikę nuskriausti. Vadinas, Maskvos biurokracija, bent šioje srityje, neprisiėmė šios klaidos: ji taip norėjo, todėl taip yra ir, turbūt, taip ir liks tol, kol tenai biurokratiškos ratukai nebus kaip nors kitaip pasisukę. Lietuvos architektai — pa skirai, ar net ir visi suvažiavimai susirinkę, neturi galios to kias "klaidas" taisyti.

Ar tikrai kitose srityse ta "klaida" jau ištaisyta, tebėra klausimas. Tos kitos sritys — vadinamosios laisvosios kūrybos sritys, kaip tapyba, skulptūra, arba muzikos srityje kompozicija. Ir šie skyriai Dailės Institute ir Konservatorijoje Maskvos dekretu buvo apkarpyti, studentų priėmimas į juos buvo sustabdytas: kas iš lietuvių nori tobulintis to se kūrybos srityse — tevažiuoja į Rusijos dailės ar muzikos aukštąsias mokyklas. Nors architektas kalba, kad tai jau atitaisyta, iš autoritetingesnių šaltinių to kio apsidžiaugimo dar nebuvo girdėt. Dailininkų pirmininkas J. Kuzminskas dar prieš keletą mėnesių tebeapgailestavo tą studentų į kūrybinės atelies skyrius priėmimo sustabdyimą, ir nurodė net priežastį, kodėl net ir jis — pagerbtas ir apdovanotas komunistas — vis dėlto apgailestauja tą sustabdyimą. Būtent, — į sveikimas mokyklas auklėtis ir tobulintis patekę menininkai atitraukiami nuo savųjų tautinių (ar, kaip

dabar mėgstama sakyti — liaudinių) meno pradų ir tradicijų. Kitaip sakant, jauni menininkai nulietuvinami ir tuo pačiu metu įtakojami svetimų — rusiškų meno tradicijų ir formų. Ar, ir iki kokio laipsnio tas dekretas atitaisytas, dar nematyt.

Toliau architektų problemų svarstytojas apgailestauja ir kitas architektų kūrybingo pasireikšimo kilitis, iš dalies kilusias iš naujų aplinkybių spaudimo (žymiai padidėjusio architektūros specialistų pareikalavimo), bet iš dalies ir dėl buko biurokratiškumo:

"Šiandien Kaunas yra tapęs moksliniu architektūros centru..."

"Didelį darbą atlieka Kauno Politechnikos Institutas. Studentų darbai nuolat pažymimi visąsąjunginėmis premijomis. Čia gerai organizuojamas mokslinis darbas... Tačiau visa tai negali atstoti praktikos... Mokslinis darbas — labiausiai būdingas mūsų vidurinės kartos architektams. Buvus dideliu mokslininkų ir dėstytojų kadru trūkumui, jie, neretai be darbo praktikos, ėmėsi mokslo. Šiandien dauguma jų garbingi pedagogai, vadovaujantieji darbuotojai, konsulatantai. Bet ta aplinkybė, kad prieš pradėdami mokslinius darbus, mažą buvo padirbėję prie braižymo lentos, ir dabar atsiliepia...

"Gyvenimiškesnis kelias yra — intensyvus mokymasis, drauge dirbant prie projektų. Bet ar tam yra sąlygos?"

"Architektas per metus turi paruošti po keletą projektų, dažnai labai skirtingų. Visuomeninis pastatas ir kavinės interjeras, miesto kvartalo išplanavimas ir parodos salonas, parko apželdinimas ir mokykla..."

"Maža to, architektas daug laiko ir nervų turi eikvoti nekdrybingiems klausimams — derinti su įvairiomis žinybomis, 'stumti' projektą per daugelį instancijų savo organizacijos ribose..."

"Projektavimo institutai dirba pagal kietus administracinius

principus: nesvarbu kiek padirbsi, svarbu, kad stropiai išsėdėsi darbo valandas. Kiekvienam atveju — ar eini pasitikslinti, ar kur kitur — turi prašytis leidimo, įtikinėti..."

"Knyga visko neišmoko. Įdomiausias (kitur esamus) pastatus, interjerus, aikščių išplanavimus reikia pamatyti savo akimis, dalytis patyrimu su broliškėmis respublikomis, užsienio specialistais. Deja, dabar dažnai į tokius pasitarimus, konferencijas važiuoja tik vadovai, kurie patys prie projektų nedirba... Kitų sričių darbuotojai, dažnai neturį jokios materialinės atsakomybės, turi daugiau galimybių pasidaityti po pasaulį..."

"Dabar architektas už didžiulio rūmo suprojektavimą atlyginamas keliais kartus mažiau, negu dailininkas, šiame rūme papuošęs kertele..."

ELTA

NETIKSLUS KVARTETO PAVADINIMAS

Vasario mėn. 25 d. Dirvoje, Clevelando žinutėje "Ruošiamasi M. K. Čiurlionio minėjimui", yra įsibrovęs netikslumas, pavadinant Lietuvį Styginį Kvartetą, Petro Armono styginių kvartetu. Aš savo vardu jokio styginio kvarteto neturiu, o tik esu Lietuvos Styginio Kvarteto violončelistas ir administratorius.

Maloniai prašau šį mano trumpą laiškutį patalpinti Dirvoje, kaip atitaisymą per neapsižinėjimą ar nežinojimą įsibrovusios klaidos.

Petras Armonas

SKAITYKIT IR
PLATINKIT
DIRVĄGERIAUSIAS METŲ PREKES
DOVANAS JŪSŲ GIMINEMS
IR ARTIMIESIEMS USSR

Jūs galite pirkti firmoje PODAROGIFTS, INC. Jūsų patarnavimui PODAROGIFTS, INC. Parodų Salėje išstatyti tik ką gauti "LAIMETOJAI" tarpautinėse parodose. Susipažinkite su naujaisiu modeliu automobilio "Maskovic" — jis jus neapvils bet kokiam kelyje. Apžiūrėkite pagerintos kokybės MOTOCIKLĄ "IZ-PLANETA". TELEVIZIJOS APARATŲ naujausias konstrukcijos. Foto aparatai su patobulintais objektyvais, pagamintais iš ypatingo stiklo. Ekonomiški ŠALDYTUVAI. Elegantiški KAILIŲ PALTAI ir KEPURĖS iš pagarsėjusių rusiškų kailių. AUDINIAI įvairiausiomis spalvomis. Pagarsėję rusiški DELIKATESAI: grūdėtos ikros, konservuoti krabai "ČATKA" ir "AKO", o taip pat kiti maisto produktai.

VISA TAI JŪS GALITE PIRKTI PAS MUS! Pirkto SPECIALIAI ATPIGINTOMIS KAINOMIS prekės pristatomos Jūsų giminėms NERIBOTAM KIEKY, BE MUITŲ, BE KITŲ RINKLIAVŲ. PODAROGIFTS, INC. garantuoja skubų, tikslų dovanų pristatymą ir pranešimą apie jų gavimą. Reikalaukite naujų mūsų katalogų, kuriuose rasite pasirinkimui daugybę pramonės gaminių ir maisto produktų

- DOVANŲ PAŽYMEJIMAS — geriausias būdas užsakyti dovanas savo giminėms USSR!
- JIS ŽYMAI SUPRASTINS užsakymų formalumus.
- IŠPILDYS bet kokius Jūsų giminėms pageidavimus.
- PATENKINS juos pasirenkant užsąkų prekių pagal savo skonį ir jų kokybę.
- PADĖS suderinti Visasąjunginės importo-eksporto "VNESPOSYLTORG" priimti užsakymus kitų imonių prekėmis, nenurodytoms kataloge.
- NUSTEBINS JUS SAVO PIRKĖJISKA SPECIALYBE.

Išimtinai palankūs kainomis-kelialapiai Jūsų artimiesiems gyvenantiems USSR į KURORTUS SOVIETŲ SĄJUNGOJE. Jų vaizdai išstatyti PODAROGIFTS, INC. Parodinėje Salėje.

Rašykite, skambinkite, reikalaukite informacijų iš PODAROGIFTS, INC. — vienintelės firmos J.A.V.-se turinčios specialią sutartį su V/O "VNESPOSYLTORG" išpildyti dovanų užsakymus Jūsų giminėms USSR.

PODAROGIFTS, INC.

220 PARK AVENUE SOUTH (corner 18th Street)
New York, N.Y. 10003. Phone 212 - 228-9547

DIRVOS NOVELĖS KONKURSAS

TEMA. Autoriams suteikiama neribojama teisė novelės temą, turinį ir pobūdį patiems pasirinkti.

ILGIS. Novelės rankraštis privalo būti ne trumpesnis, kaip 16 standartinių mašinraščio puslapių spaudai, pralaidžiant vieną tarpą. Pageidaujama, kad novelė nebūtų ilgesnė, kaip 50 mašinraščio puslapių, tačiau toleruojamos išimtys, atsižvelgiant į novelės siužetą ir meninę vertę.

LAIKAS. Paskutinė rankraščiui įteikti data: 1966 metų kovo 31 d.

ADRESAS RANKRAŠČIAMS SIŪSTI: Dirva, Novelės Konkursas, 6907 Superior Ave., Cleveland, Ohio 44103.

PARUOŠIMAS. Konkursui siunčiami rankraščiai būtinai privalo būti paruošti rašomajame mašinėle ir pasirašomi slaptyvardžiu. Tas pats slaptyvardis užrašomas ant pridėdama voko, kuriame užlipinamas raštelis su autoriaus tikrąja pavarde, adresu ir telefono numeru. Vokas nebus atidarytas, jeigu ant jo bus pažymėta: nelaimėjus — neaptelėsti.

SĄLYGOS. Laimėjusiam autoriui 250 dolerių premija bus įteikta 1966 m. Konkurso skelbėjas turi teisę premijuotąją novelę be papildomo atlyginimo spausdinti Dirvoje atskiru leidiniu ar novelių rinkinyje. Autorius gali premijuotąją novelę spausdinti antruoju leidimu arba jos siužetu rašyti dramą, poemą ar romaną.

NEPREMIJUOTIEJI RANKRAŠČIAI grąžinami jų autoriams arba paliekami naudotis konkurso skelbėjui atskirai sutartomis sąlygomis.

JURY KOMISIJA sudaroma iš trijų asmenų. Ji visai nepriklausomai paprasta balsų dauguma sprendžia, kas premijuotina ir kas rekomenduotina spausdinti. Jeigu komisija nuspręstų, kad nė viena jai pateikta novelė nepremijuotina, premija tais metais neskiriama ir perkeliama į ateinančius metus. Tokiu atveju kitiems metais premijuojamos dvi novelės, premijų suma 500 dol.

Mecenatas — SIMAS KAŠELIONIS.

AKIMIRKOS

BRONYS RAILA

Penktasis "visų pirmas" ...

Vilko pirmininko seiminė prakalba apie Lietuvos laisvinimo sampratos turinį, spausdinant ją Dirvoje (Nr. 132, 1965 m.) buvo užvardinta -- "Politiniam pradui pirmenybė". Nežinau, ar tokią antraštę prakalbai parinko pats jos žodžių sakytas ar laikraščio redakcija. Bet kiekvieną atvejų čia buvo gerai žinota, ką labiausiai reikia pabrėžti ir kuri mintis laikytina svarbiausia.

Eilės tvarka toji "pirmenybė" buvo penktasis ir paskutinis V. Sidzikausko Lietuvos laisvinimo sampratos elementas. Pacituokime išties jo neilgą tekstą: --

"(5) Lietuvių tautos išlikimą ir jos tautinės kultūros kūrimą bei išsiplėtimą sąlygoja politinė Lietuvos laisvė. Todėl dabarties sąlygose (reikėtų sakyti, sąlygomis...), Lietuvai esant okupuotai, politiniam pradui teikiama pirmumas prieš kultūrinį pradą".

Papildomai prie šio dėsnių dar paminėtina, kad jis rado Vilko seimo daugumos pritarimą, taigi, tautos partijų atstovus įtikino ir čia pat paskelbtuose seimo nutarimuose buvo įrašytas taip pat penktuoju punktu, teigiant, kad -- "Lietuvos laisvės kova yra visų pirma politinė kova" ir t. t.

Kadangi seimo nutarimuose daugiau ne žodžiu neminimi jokie kiti laisvės kovos būdai bei uždaviniai, kaip tik politiniai, tai lieka pasidaryti išvadą, kad Vilko sampratoje Lietuvos laisvės kova yra ne tik politinė -- visų pirma", bet ir iš viso tik politinė.

Būtu suprantama, kad politinis organas natūraliai sau ir statosi tik politinius uždavinius, su kuriais jis dalyvauja ar nori dalyvauti Lietuvos laisvės kovoje.

Tačiau tuojau pat išskyla žymiai rimtesnis ir platesnis klausimas: ar ta plačiausioji sąvoka -- Lietuvos laisvės kova -- yra tik politinė? Matyt, tautos valios reiškinėjai ar bent viena kita blaivesnė Vilko galva vis dėlto nujaučia, kad gali būti dar ir kitų "kovos" būdų, veiksmo ar darbo priemonių, kurios dalyvauja ir vis dėlto šį tą reikšia lietuvių tautos laisvės kovoje, jeigu jie ne visai be atsargumo skelbia, kad toji kova "visų pirma" yra politinė.

Tik jie mus įtaigoja tat įsakmiai pripažinti, reikalauja savajam kovos turiniui ir savo "pradui" pirmenybės, tuo būdu nužymėdami Lietuvos laisvinimo vertybių gradaciją, surūšiuodami pagal jų svarbą ir sakdami nesidangstant, kad jis nors įrašytas penktuoju, bet eina "visų pirma".

O Vilko pirmininkas dar atskirai ir teoriškai motyvuoja, kodėl politiniam pradui reikia teikti pirmumą prieš kultūrinį pradą. Suminėdamas kažkodėl tik tą vieną sąjungininką ar gal greitai konkurentą, kuomet iš tikrųjų galėtų būti ir daugiau "pradų": pvz., karinis, ekonominis, religinis, koks nors be aiškaus apibrėžimo ir pan.

O gal jam visa tai sutilpstą "kultūroje"?

Vilko seimo nutarimai, glaudžiai išdėstyti pagal jo pirmininko prakalboje nužymėtą Lietuvos laisvinimo sampratą, įskaitant ir tą paskutinį dėsnių dėl politikos visapirmumo, vargu kam bebūvo naujiena ar suskambėjo akibrokštu.

Atrodo, kad jie nenustebino nė vieno laisvojo lietuvio. Ligi šiol neteko nei skaityti, nei girdėti, kad dėl tos prakalbos būtų kilę ginčų, nepritartumai, kritikos. Esame su tuo apsipratę ir per dvidešimt metų taipprapatę, kad turbūt niekam ir į galvą neatrūta arčiau pasidomėti, kodėl gi yra ar galėtų būti tautos išlaisvinimo teorija ir praktika. Beje, greičiausiai retas jau ir tas visas prakalbas bei rezoliucijas laikraščiuose beskaito...

Būčiau paskutinis, kuris mesčiau akmenį į tokius sutingusius skaitytojus. Kada skaitytojas vertinamas gromuliuoti šimtą kartų girdėtus to paties akselio šiaudus, kai jis ten dažniausia neranda nei aiškumo, nei tikslumo, nei stiliaus šviežumo, nei originaliesnio priėjimo, nei idėjinio kūrybiškumo, negalima rūstauti, kad jam laikraštis krinta iš rankų.

O dabar nieko kito ir nebuvo, kaip tik politika (ir dar jai pirmenybės reikalaujanti), -- jeigu politinės kovos turinys laikyti kiekvieną žingsnį, kurį tik išminėjo Vilko pirmininkas, jų tarpe akcentuojamas beveik vien teisinės, diplomatinės, organizacinės bei psichologinės išlaisvinimo priemonės.

Buvau betgi išskirtinai patenkintas, kad tik kartą p. Sidzikauskas ne šį ryškiai pabrėžė, jog, Vilko nuomone, ilgalaikėje Lietuvos laisvinimo kovoje pirmu smuiku turi groti politiniai koncertmeisteriai, bet ir pateikė tokio nusistatymo motyvus, argumentaciją taip fantastišką, kokios ligi šiol berods dar neteko girdėti.

Ir iš viso, jo iškeltas sampratos penktasis elementas -- pirmumas politiniam pradui prieš kultūrinį -- buvo pats aiškiausias ir, manyčiau, svarbiausias. Kiti elementai labiau priklauso nuo laiko ir besikeičiančių sąlygų, įvairuojantieji, daugiau ar mažiau reiškiantieji politinės bei diplomatinės technikos būdus.

Gi šį penktoji problema yra apėrianti visas kitas, bendriausia ir esminė, mažiausiai kintanti ir turinti ilgalaikės vertės, taigi, labai reikšminga mūsų tautos likimui. Tad ir dėsniams apie ją nėra tik šiaipjau iš susidėjusių aplinkybių kilęs ar mados padiktuotas "liberalinis" dėsnelis, bet, anot prof. dr. kun. S. Ylos, tvirtas principas.

Deja, margoje Vilko pirmininko sampratoje jis man atrodė pats nelaimingiausias. Ir savo įkyriu pabrėžimu jis nuskamba

Philadelphijoje per Vasario 16 minėjimą lituanistinės mokyklos mokiniai gerbia žuvusius dėl Lietuvos laisvės. V. Gruodžio nuotrauka

ne tiek kaip laisvinimo politikos penktasis dėsnių, bet kaip turtum kokia visą užgožti išalkusių politikų penktoji kolona...

O dėl to, kad ir teoriškai, ir praktiškai, ir faktinai jis yra klaidingas. Kiekvienam suprantama, kad žmonės, kuriems politika yra viskas ir jie iš jos gyvena, gali norėti ir reikalauti pirmenybės politiniam pradui. Bet man visai nesuprantama, kaip jie gali sugalvoti tokius keistus, tikrovei prieštaraujančius, stačiai absurdiškus argumentus savo siekimui pateisinti.

Lietuvių tauta rytų Europos žemėje nėra naujokė, ir jau Pranas Klimaitis prieš pirmąjį pasaulinį karą savo trumpoje Lietuvos istorijoje rašė, jog "mokslo vyrai sako, ir šv. Raštas tai patvirtina, kad lietuviai nuo amžių čia gyveno". Argi politinė Lietuvos teritorijų laisvė buvo svarbiausioji, lemiamoji, vienintelė lietuvių tautos išlikimo ir tautinės kultūros kūrimo sąlyga?

Ilgus amžius lietuviai išgyveno, kai jie neturėjo valstybės mums žinoma prasme, taigi, sakykim, ir politinės laisvės. Vėliau per kelis šimtmečius valstybė buvo, ir laisva, ir didinga, o tautinė kultūra, išskyrus nebent stambius teisininkų ir administratorių talentus, nekažkaip kūrėsi, nesiplėtė, dargi skėjo kaimynų naudai ir siaurėjo. Gi per visą 19-tąjį šimtmetį tauta buvo visiškai netekusi valstybės ir laisvės, -- bet ji išliko. O užvis keisčiausia, -- kaip tik tuomet tautinė sąmonė ir tautinė kultūra pradėjo iš naujo gimti, kilti, aktyvėti!

Neabejotina, kad tautinės galios ugdymui, jos kultūros kūrybai ir plėtimuisi nepaprastai daug padeda politinė laisvė, gavusi savos nepriklausomos valstybės išraišką. Tautai buvo galima ir reikėjo pasakyti, Bet tai nereikšia, kad savo tezei įrodyti reikėjo išprievartauti ilgą istorinį lietuvių tautos likimą, iškeliant teigimus, priešingus buvusiai tikrovei ir net dabarčiai.

Juk jau ketvirtis šimtmečio, kai tauta vėl neteko laisvės, kai nebėra savo valstybės ir užkimo jos politikų pradai. Bet tauta vis dar išlieka, vis gyva patriotinė dvasia, vis pusėtinai raiški savo kultūrine kūryba laisvajame pasaulyje ir net savo žemėje, taip akiplėšiai okupanto pančiais smaigiamoje.

Koks "stebuklingas pradas" visai tai gimdo ir išlaiko, sutremptam daržo grumstus purena, vystančias gėles sausroje palaisto?

Mintys prie brangaus kapo sugrįžus

Pro tostantį laiką. rodos, vis dar tebegirdime liūdną varpų gaidimą, kartojantį žinią neramiai, kad iš šio pasaulio amžinybėn

Arch, Vladas Adomavičius

išskubėjo dar vienas geras Lietuvos sūnus inž.-arch. Vladas Adomavičius. Jis išskubėjo pačiame savo amžiaus pajėgume ir bekopiją į kūrybingumą viršūnes, žemėje palikęs daug svajonių ir nebaigtų darbų.

Tai įvyko 1961 m. vasario mėn. 18 d. Penkmetis mus skiria, kaip paskutinį kartą Naujųjų Kalvarijos kapinių kalnelyje, Bostone, Mass. amžiams atsisveikinome šį kūrybingą vyrą.

Kad ir neša mus laiko tekė, tačiau gerieji žmonės ir jų palikti kilūs darbai lieka neužmiršti. Ir šios suakties proga ne vienas lietuvis sugrįš prie brangaus bičiulio Vlado kapo, lyg nuoširdžiam pokalbiui su kūrybinguoju tėvyne.

Vladas norėjo savo glėbyje apimti pasaulį. Tai jis ir savo kūrybos žodyje kartoją. Jis norėjo pasaulį apglėbti miela, gražu, norėjo jame gyventi, kurti. Jis ilgėjosi gėrio ir grožio ir jo ieškojo nuo pat kūdikystės iki sustojto plakusio nerami, bet pasaulį mylinti žirdis.

Siems savo siekimams įgyvendinti, Vladas metai į mokslo pasaulį.

Bląškomas gyvenimo kovos, jis užsigrūdina savuose siekimuose. Būdamas švelnios sielos, studijuoja Kauno Konservatorijoje ir tampa kompozitorius, violončelistas. Yra sukūręs simfoninę poemą Šviesa ir Šešėliai ir daug kitų džiaugsmo ir liūdesio dainų violončelei.

Šalia to, jį domina architektūra. Baigia VDU Statybos fakultetą, įgydamas dipl. inž. archt. diplomą. Suprojektavo Alytaus bažnyčią.

Mėgo dailę žodį ir pats kūrė eiles.

Nepriklausomoje Lietuvoje, tremtyje Vokietijoje ir Amerikoje dažnai rašė periodinėje spaudoje architektūros, urbanistikos, muzikos, dailės ir visuomenės klausimais.

Tremties dienose Vladas buvo prisiglaudęs Hanau lietuvių stovykloje. Jį dažnai matydavome ramų, susimąsčiusi, bet nuoširdų ir mielą, vis besikubanti į kokią kultūrinę ano meto darbą. Jis

savo kuklią darbo dalį yra atidavęs ir "Dainavos" ansamblui. Pagaliau, pasiekęs Ameriką, Vladas nesukumba rasti savo tikrojo kelio. Jo laktį sielą spaudžia tamsūs fabriko kontūrai ir palengva laužia taip buvusio tvirto ažuolo kamieną. Gal nujausdamas, kad jo darbų planus palies mirties angelas, jis bando šio pasaulio nedėkingumą ir skurdumą išsakyti savo eilėraščiuose. Jis sielojasi nykstančių žmogumi, jis ilgis savojo krašto, jis lyg įspėjančiai švelnia satyra nusišypso iš prie žemės prisirišančio žmogaus.

Žvelgdamas į šių dienų pasaulį arčiau širdimi, nekartą su nerimu sustodavo ir ties mūsų išeivijos negerovėmis ir jas pažarstydavo savąja aštria plunksna. Jo idėjos ir tikslai buvo skirti vėl laisvam gyvenimui prisikėlusiai Tėvynei Lietuvai.

Tokiuose siekimuose ir tokių darbų sukūryje besigrumiantį jauną talentą ir palietė amžinybės šauksmas. Ir jam jis pakluso tardamas: -- Gyvenau, kad norėjai, miriau, kad liepei. --

Tad gi prisimindami Tave, Vlada, mes prašome Aukščiausiojo ramybės amžinybėje, o mes šioje žemėje dar keliaudami bandysime ieškoti gėrio ir grožio kelių, kurias Tu ėjai ir kitus ragina eiti.

Jurgis Janušaitis

KO MANIUŠIS DAIRĖSI LENKIOJE?

Vilniškio komunistų partijos komiteto sekretorius J. Maniušis (pramonės politikos reikšmės) neseniai lankėsi Lenkijoje, pasižvalgyti, kaip lenkų komunistai -- jau daugiau savomis, negu maskvinėmis galvomis -- tuos reikalus tvarko.

Iš J. Maniušio papasakojimo apie tą apsilankymą (Tiesa, 1966/34) atrodo, kad lenkai labai uoliai pasakojo apie save ir neklusė Maniušio, ko iš jo patyrimų galėtų pasimokyti. Maniušis papasakojo, ką girdėjo, nelygindamas skirtumų, nei girdamas, nei peikdamas, tik gale pridėjęs, kad "Mūsų bičiulių Lenkijoje patyrimas ekonominiame darbe... vertas didelio dėmesio".

Tarp ko kita, Maniušis pažymėjo, kad Lenkijos prekybos apyvarta su užsieniais 1964 m. siekė daugiau kaip 16, 6 milijardų (bilijonų) zlotų, ir kad iš to skaičiaus 34% apyvartos buvo su Sov. S-ga, 21% su kitomis "socialistinėmis šalimis". Paliko suprasti, kad 45% apyvartos Lenkija turi su kapitalistiniais kraštais, daugiau, negu su Sov. S-ga. (ELTA)

ARGENTINJOJ Lietuvos nepriklausomybės šventės minėjimą, lietuvių surengtą Buenos Aires mieste, ryškiai atžymėjo Buenos Aires dienraščiai La Nation ir La Razon.

BRAZILIJOJ ta proga išsamų straipsnį apie Lietuvos nepriklausomybės suakties reikšmę paskelbė Sao Paulo dienraštis El Globo. (ELTA)

36-ių metų veiklos jubilėjinė proga

GLOBE PARCEL SERVICE, INC.

viena iš pirmųjų ir seniausių siuntinių firmų Amerikoje, įgaliota V/O "VNESPOSYLTORG" priimti Siuntinius-Dovanas į visas U.S.S.R. dalis.

PASIŪLO dėmesiai daugeliui mūsų klientų ir suinteresuotiems asmenims didelį pasirinkimą prekių, audinių ir dirbinių mūsų vyriausioje kontoroje ir visuose mūsų skyriuose

YPATINGAI ATPIGINTOMIS JUBILIEJINĖMIS KAINOMIS.

GARANTUOJAME

— U.S.S.R.

• Pristatymą Jūsų siuntinių Jūsų giminėms pilnumoje ir saugiai per trumpiausį laiką.

• Pilną Jūsų siuntinių apdraudą, nuo bet kokio požūrio rizikos.

• Paliuosavimą siuntinio gavėjo nuo bet kokios papildomos rinkliavos.

• Neatidėliotiną patvirtinimą ir išsiuntimą sąskaitos klientams, atsiuntusiems paštu siuntinius į mūsų kontoras.

• Pranešimą apie siuntinio įteikimą su gavėju parašu.

• Įteikimą gauto siuntinio paštui laike 24 valandų, patvirtintu atitinkamu pakvitavimu.

Reikalaukite informaciją ir mūsų katalogų

VYRIAUSIA ISTAIGA

GLOBE PARCEL SERVICE, Inc.

716 Walnut Street
Philadelphia, Pa. 19106
Telefonas: 215 WA 5-3455

Centrinė Įstaiga New Yorke

GLOBE PARCEL SERVICE, Inc.

220 Park Avenue South (18 g-vės kampas)
New York 10003
Telefonas: 212 982-8410

Kreipkitės į visus mūsų skyrius visuose didžiuosiuose J. A. V-bių miestuose.

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE PIRKITE NAUJOJE MODERNOJE

PARAMA-

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖJE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. Janušaitis ir J. Mažeika

ČIA GERIMUS PIRKSITE TIKRAI PIGIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

1. Leroux Blackberry Brandy ..... 5th — 3.69
2. Imported 80 proof Scotch whiskey 5th — 3.98
3. Canada Dry Vodka 80 proof ..... 5th — 2.98
4. Wisnowa Cherry Liqueur ..... 5th — 3.39

5. Import. German May Wine ..... 5th — 0.98
6. Import. French Napoleon
Vermouth ..... 5th — 1.19
7. Riccadona Vermouth ..... 30 oz. Botl. — 1.29

Be to, didžiausias pasirinkimas importuotų maisto produktų iš viso pasaulio kraštų.

KAIP ONA KARPIENĖ PAMILO IR VERTINO LIETUVĄ

Pirmą kartą, 1928 metais, apsilankius su mani dar jaunoje, sunkiose sąlygose pradėjusioje gyventi Lietuvoje, Ona, turtingo, didelio krašto pilietė, mažutę Lietuvą pamilo, vertino ir gerbė kaip savo tėvų, lietuvių tautos nuosavą, taigi labai brangų, turtingą.

Artėjant 1938 metams, 20 metų Lietuvos nepriklausomybės sukurtuvėms, kai rengta sporto Olimpiada ir daugelis amerikiečių, ypač čia gimusio jaunimo, sportininkų ir Chicago Pirmyn choras rengėsi į Lietuvą, Ona sumanė vėl nuvažiuoti ir pamatyti Lietuvą. Susidarė iš Clevelando jos vadovybėje būrys kitų, daugiausia moterų, kelios čia gimusios.

Kelionei reikėjo draugės, taigi prisikalbino važiuoti susipažinti su Lietuva kitą čia gimusių lietuvių Bronę Rasiulytę, dainininkę, kuri vis kalbėjo norinti apsilankyti Rusijoje -- buvo gretimi tokie žmoniai, kurie įdomiai Rusiją. Nors iš Lietuvos būtų galėjus pasukti į Rusiją, tačiau gavus progą susipažinti su daugeliu Lietuvos įžymiesnių žmonių, apie Rusiją visai užmiršo. Man rašytuose laiškuose vasarą iš Lietuvos, kur Ona kalba tik apie save vieną, visur su ja Bronė buvo kartu ir pergyveno tuos pačius malonumus. Jai buvo sudaryta galimybė Kauno radiofone padainuoti, (Bronė, po kelių metų, apsidėdus, mirė.)

Iš Kauno, 1938 m. birželio 10 d. Ona man rašė (skliausteliuose paaiškinimai mano pridėti):

Birželio 3 į 4-tą laivą plaukiant iš Stockholmo į Klaipėdą naktis man buvo labai nerami: troškau greičiausiai pasiekti Lietuvą, pamatyti jos pirmutinius vaizdus, ir negalėjau miegoti. Kas 10 ar 15 minučių ėjau prie langelio pažūrėti, ar jau matosi kraštas su žiburėliais toluomoje. Pagaliau, ankštį rytą, kai apsiirengiau ir užėjau ant denio, pamatčiau, kad mes jau uoste. Jaučiausi apvilta, nes tas langelis buvo į atviro jūros pusę... Klaipėdoje buvom 9 valandą ryto.

Iš laivo pamačiau ir tuoj pažinau p. Zaborškį, švedų laivų linijos atstovą Klaipėdoje. (Jis lankėsi Amerikoje 1936 metais, buvom pažįstami.) Jis pagaliau įlipom į laivą, ir mudu pasisveikinom. Klaipėdos Šaulių Sąjungos vadė ponis Gudeliene pasitiko mane, pasveikino teikdamas puikų gėlių buketą. Atėjo į laivą ir broliai Motuzai, newyorkiečiai, atvykę filmuoti Olimpiados ir sukurtyti iškilmes, filmavo ir atvykstančius į Lietuvą svečius. (Jie seniau buvo gyvenę Lietuvoje. (Sukurtuvinių metų proga važiuavo nufilmuoti įdomybes, aš išrūpinau per oficialius šaltinius jiems lengvatą tą vasarą Lietuvoje laisvai ir plačiai važinėti ir filmuoti, įtikindamas, kad jų filmos pasitarus išgarsinsimui Lietuvos ir išjūdins daugiau lankyti.)

Mus to laivo keleivius nuvedė į Viktorijos viešbutį pusryčių.

K. S. KARPIUS

Iki 6 valandos vakaro traukinio į Kauną, mums aprodė Klaipėdos įdomybes, ir tą vakarą 10:30 valandą jau buvom Kaune. Štai, pagaliau, mes esame mūsų sename, brangiam Kaune!

Mūsų vaišintojai buvo pp. Augustauskai, iš Kūno Kultūros Rūmų, Augustauskas -- Olimpiados komiteto pirmininkas. Ponis Augustauskienė tą rytą man į viešbutį atsiuntė puikų rožių buketą, taigi vakare eidamos į Metropolį mudvi pasipuošėm prisėdamos po keletą rožių. Va-

NER', NĖRA JOS JAU...

(Mano liūdnei daliai atitinka šis eilėraštis, iš mano pasakiškos dramos, "MERŪNAS" (išspausdinta 1927 m.), kur Ilgionas apraudo užpuolikų pagrobto savo mylimosios, Mildos. Ona mėgdavo namuose triūsdamasi dažnai dainuoti):

Negirdėti dainų tavo
Miškuose daugiau —
Dabar aidas tik kartoja —
Nėr', nėra jos jau...

Apvienėję tie takeliai
Ką tave vedžiau —
Lauko gėlės tyliai kužda —
Nėr', nėra jos jau...

Saulė skaisčiai man žerėjo
Kai tave mačiau,
Dabar vėjai tiktai sako —
Nėr', nėra jos jau...

Klausinėjau apie tave
Ką tik pamatau,
Bet trumpai atsako kožnas —
Nėr', nėra jos jau...

Akys ašaromis plūsta,
Širdį skausi labiau,
Liūdnas balsas ausys eina —
Nėr', nėra jos jau...

Į kurį eit žemės kraštą
Jiešiot — nežinau,
Ar galėčiau dar surasti —
Nes čia nėr' jos jau...

K. S. KARPIUS

Stotyje mus pasitiko Barbora Darlys (amerikietė, operos dainininkė, artima draugė iš Chicago). Ji dabar tarnauja Voice of America, lietuvių skyriuje, Washington) ir p. Neveravičius. Apsistojusios Kėstučio viešbutyje diena kitai, susitvarkiusios, ėjom vakarienai. Pirmiausia ką susitikau Laisvės Alėjoje buvo Pranas Rimkus (iš Žemės ūkio departamento, prieš kelis metus lankėsi Amerikoje). Jis prisidėjo prie mūsų, ir mudvi su Bronė buvom viskuo aprūpintos.

Kaune rodos visi žmonės manęs laukė, telefonai visame mieste skambėjo pranešimais vieni kitiems apie mano atvykimą. Buvo net juokinga, nes kur tik nuvykau, telefonas suskamba, ir pranešama: "Ar žinote, kad ponis Karpinė yra Kaune?" Mūsų šeiminiškai linksmai atsakydavo, "Taip, žinome, ji čia sėdi, pas mus!"

Užvakar man buvo surengta vakariene Metropolyje, dalyvavo labai nuoširdi kompanija. Visi pasigedom tavęs, norėjom kad ir tu būtum su mumis.

karieneje dalyvavo Lietuvos Aidų redaktorius V. Alantas su ponis, seimo prezidiumo sekretorius V. Kvilyks, seimo prezidiumo vicepirmininkas Alf. Gilvydis (jie lankėsi Amerikoje 1937 metais) ir dr. Savickas, amerikietis iš Chicago.

Anksčiau tą dieną mudvi apgankė generolą Nagevičių; sakė, kad ponis Nagevičienė yra ūkyje, paskendus darbuose.

Sekandį dieną generolas padarė mūsų vizitą viešbutyje, kur su mumis buvo ir Barbora Darlys. Generolas užkviestė mus į savo dvarą savaitgaliui. Mus nuvedžinti atsiuntė vežiką su pora puikių arklių. (Nagevičių tikis žemaitėmis, kitados buvo Babčina, mano gimtinė, taip mes su Nagevičiais susigiminiavom 1928 metais.)

Prieš važiuojant į Nagevičius, vakar mudvi buvom pakviestos vakarienei pas mūsų pažįstamus iš 1928 metų generolą ir ponį Glovackius, kurie mums labai maloniai vaišino ir rodė didžiausio džiaugsmo.

Filmininkas Kazys Motuzas, būdamas Kaune, visapusiai mud-

viem rūpinosi, pagelbėjo nuvykti visur kur buvom kviečiamos, ir supažindino su majoru S. Narušiu ir su jo ponia. Motuzas mums gavo ir privatų butą, iš Kauno išvykstančių vasarai dr. Abara-vičienės; pavedė mums jame gyventi kai būsim Kaune. Butas buvo netoli Draugijos Užsienio Lietuviams Remti patalpų. Turėjom telefoną, lengvai galėjom susisiekti su mūsų draugais ir jie su mumis.

Motuzas parūpino man rašomą mašinėlę, taigi galėsiu lengvai rašyti Dirvai apie savo keliones po brangią Lietuvą, nes tik tam tikslui ir atvažiauvau.

Vakar eidamos pusryčių apie 12 valandą, susitikom adv. R. Skipitį. DULR direktorių, pažįstamą iš ano meto kai jis lankėsi Amerikoje. Jis pakvietė mudvi į Paramą ir pavaišino pusryčiais, neapsieidamas ir be krupniko. Kai esam vienos, užkandžiui einam į Pieno Centrą, ten turi pasirinkimui įvairių lengvų valgių ir daržovių.

PRASIDEDA KELIONĖS PO LIETUVĄ...

Šiandien gavom leidimus važinėti po Lietuvą, kaip užsieniečiai svečiai, pusę kainos. Taigi, kitą savaitę pradėsim keliones: važiuosim į Klaipėdą Jūros Regatai ir Jonynių šventei Rambyne, pasimatysim su Juodkaziu, su Elze ir Marynu Jankum, pasikvi į Nidą, į Palangą ir grįžtant į Kauną Telšiuose aplankysiu Juozą Gedminą. (Jis buvo Dirvos redaktorius 1917-1919 m.)

Liepos 4 d. atvažiuavom į Palangą. Pirmą dieną praleidom taip sau; po to vėl suėjom su daugiau pažįstamų ir draugų.

Čia atvažiavo amerikiečiai studentai, kuriems DULR surengė lituanistikos kursus. Rengėjai kvietė ir mane su Bronė, kaip amerikietes, kursuose dalyvauti. Kai paaiškėjo, kad tai labai įdomus dalykas, aš įstojau pilniausia jais pasinaudoti. Studentams davė maistą, patalpas ir mokslą nemokamai, tik prašė mokyti. Aš begalo suinteresuota, džiaugiuose, kad atvykom į Palangą kursų pradžioje. Nors laiko nedaug turim, bet šią progą pasiryžau išnaudoti, ir žinau kad ir tu, patyręs apie tai, džiaugiesi, kad aš to visko pasimokinsiu. Kursai yra: Lietuvos istorija, literatūra ir lietuvių kalba. Man tas kaip tik labai reikalinga, nes daug kartų tenka dalyvauti amerikiečių organizacijose ir įvairiuose tautautinių grupių veikimuose Clevelande, prisieina kalbėti apie mūsų tautą, mūsų kraštą, turėsiu apie tai pilną supratimą. Liaudies dainos labiausia patiko Bronėi, bet visuose kursuose mokėdamės visi kartu.

Pirmoje pamokoje prof. Kuzmickis dėstė literatūrą, pradėdamas nuo Aušros laikų. Minėjo man žinomus vardus, Basanavičių, Simaną Daukantą, vyskupus Baranaušką, Valančių, Tumą-Vaižgantą, Maironį, Antaną Smetoną, dr. Joną Šliupą ir kitus, bet juos atskirti sulgę jų darbais iki tol negalėjau. Lietuvių kalbą dėstė prof. A. Salys. Po kursų eidavom į pajūrį, o vakarais į restoraną pavandenyti, arba į Kurhauzą pasižmonėti. Čia mums beesant, atvyko į Klaipėdą Chicago Pirmyn choras ir sportininkai iš Amerikos. Važiavom jų pasitikti, Atvykus į Palangą, koncertavo Barbora Darlys; pora dienų vėliau Pirmyn choras. Vėl dalyvavom visi kartu, daugelis pažįstamų iš Chicago ir clevelandiečių.

Kursams pasibaigus, mums studentams buvo suruošta ekskursija autobusais po Lietuvą, supažindinimui su kraštu. Važiavom į pat Zarasų kraštą, kelionėje sustodami, miesteliuose iškilmingai pasitikti ir pavaišinti bei apnakvydinti vakarui atėjus.

TAUTOS ŠVENTĖ IR ATSIŠVEIKINIMAS

Per tris vasaros mėnesius dalyvavusios įvairiose apeigose, iškilmėse, sporto olimpiadoje, apvažinėjusios žemaitiją, Aukštaitiją ir Suvalkiją, aplankusios mano ir savo ir Bronės gimines, dalyvavusios Rambyne du kartus, antrą kartą Martyno Jankaus 75 metų amžiaus iškilmėse; kartu su Pirmyn chorą gavusios progą apsilankyti ir Vilniuje, plačiai Lietuvą pažino. Visa tai

Kazys ir Ona Karpiai.

Ona aprašė Dirvoje įdomiai ir smulkiai, lietuviškai ir angliškai, pavadinus "Kelionė po mūsų Lietuvą". Dirvoje tęsėsi iki 1940 metų pradžios. Vien lietuviški aprašymai sudaryti apie 300 puslapių dydžio knygą.

Rugp. 21 d. iš Kauno rašė: Mes pasiliekam Kaune tik iki Tautos šventės iškilmių, rugsėjo 8 d., nes gavom Krašto Apsaugos Ministro kvietimą iškilmėse dalyvauti. Rugs. 9 d. atsisveikinsim su Lietuva ir išvažiuosim...

Šios savaitės gale dar važiuosim į Marijampolę, ir kelionės po Lietuvą baigsis. Už poros dienų mūsų šeiminiškai maj. Narušis su ponia išvyksta į Ameriką; mums pavedė savo butą gyventi iki iškeliausim. Narušiai išveža į Clevelandą Karininkų Ramovės padovanotą dr. Vinco Kudirkos biustą lietuvių kultūriniam darželiui, ten atliks atitinkamas iškilmes. Susitarėm pasiimti su jais Clevelande sekmandienį, spalio 2 d.

Reikės pradėti atsisveikinti su visais, Kaune jau kaip ir apilo visas, amerikiečių mažai matosi, kiti jau išvažinėjo.

Girdėjom, kad geri draugai rengia mudviem išleistes. Verksim, nes bus liūdna skirtis. Vasara tokia trumpa buvo, o čia taip linksma ir miela. Pergyvenom lyg neužmirštamą sapną. Tiesiog gaila, kad turės baigtis.

Mudvi gražiai susidraugavom su p. Babravičiene (chicagiete) ir su senu pažįstamu, jos vyrų koncertavusiu ir pas mus Clevelande viešėjusiu operos dainininku Juozu Babravičium. Vakare mes keturios amerikietės panos -- Babravičienė, Barbora Darlys, Bronė ir aš -- buvom nuvažiausios į Panemunės kurhauzą pasižmonėti.

Malonts kauniečiai kalbina mane pasilikti žiemos sezonui, pamatyti Kauno pilną gyvenimą, nes vasarą viskas veik sustoja, dauguma išvažinėja. Tačiau pasilikti neįmanoma, nes ir tada malonumai tęstųsi be pabaigos, o grįžti vistiek reikės...

PO DEŠIMTIES METŲ 1947-1948

Nuo 1928 iki 1938 metų užsiėmusios pažintys, ir naujos pažintys tuo laikotarpiu su Ameriką lankiusiais daugeliu Lietuvos žymių žmonių, mus susiję su Lietuva, jai nepasibaigė po to kai pasibaigė tie svečiavimai ir vaišės Kaune.

Nuo to praėjo vėl 10 metų -- kai Lietuvą užklupo baisus bol-

ševikų barbarų siaubas, kada daugybės lietuvių atsidūrė tremtyje vakarų Europoje ir reikėjo jiems pagalbos. Greta garantijų ką siuntėm kai pradėta leisti tremtiniais vykti į JAV, dabar jos užrašų knygtelėje radau eilę pavardžių ir adresų tremtyje, kuriems, visai svetimiems, ji 1947-48 metais, iš savo sutaupų siuntė siuntinių už virš \$600. Kai suvažiavo čia tremtinių, vėl naujų, nepažįstamų, su visais ji susidraugavo su kuo tik buvo galima; visiems kiek galėjo talkininkavo, vežiojo po dirbtuves surasti darbus, širdingai priėmė, vaišino, kaip savo geriausius draugus -- tolimo, svetimo pasaulio žmones. Neteko iš jos išgirsti nei žodelio, kad nepasitenkintų jais.

Ir gen. Nagevičiui su ponia, už aną pavėžėjimą, atsilgydino čia, kai mūsų garantija parkviesiti jie atvažiavo į Clevelandą, ji savo automobiliu juos parsivežė iš geležinkelio stoties į mūsų namus gyventi iki įsikurs. Artimais susidraugavo su pp. Smeto-šima ir pp. Nasvyčiais, kai jie Clevelande apsigyveno.

Po 1938 metų lankymosi Lietuvoje, ji buvo nusprendus važiuoti ten ne kas 10 metų, bet kas keturi ar penki metai iki pajėgs. Bučiau važiavęs ir aš. Bolševikų užnešta Lietuvai tragedija nutraukė jai bent penketą kelionių į Lietuvą.

Baigiant, pridursiu jos reikšmingą nusistatymą -- dėl ko mes šiomis dienomis priėjome didelio sukrėtimo: nebendradarbiauti su Kremliaus bernų valdoma Lietuva. Nuo 1940 metų, visus 25 metus iki mirties, ji nei puse lūpų, nei pasityčiojimui, nėra prasaras, kad norėtų nuvažiuoti pamatyti Lietuvą dabar... neužsiminė, kad norėtų pasukti į Lietuvą nei 1963 metais, kai lapkričio mėnesį išplaukė laivu su būriu kitų lietuvių ekskursijai Viduržemio jūros kraštuose, nors su giminėmis visą laiką susirašė ir siuntė siuntinius.

• New Yorko ir New Jersey lietuviams kovo 20 d. bus pradėta transliuoti radijo valandėlė FM bangomis. Programa bus girdima kiekvieną sekmadienį nuo 10 iki 11 val. ryto.

NEPAMIRŠKIT
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SĄJUNGOS I-SIS IR XI-SIS SKYRIAI NEW YORKE RUOŠIA DIRVOS 50 METŲ SUKAKTIES MINĖJIMĄ,

kuris įvyks š. m. kovo 12 dieną, šeštadienį, 7:30 val. vak., Winter Garden jaukiai atremontuotoj salėj, 1883 Madison Street, Brooklyn, N. Y.

Prof. Jonas Puzinas iš Philadelphia, skaitys paskaitą "Ankstyvoji Amerikos lietuvių spauda" ir žurnaliste Emilija Čekienė "Dirva auksinio jubilėjaus ženkle".

Meninėj programoj sol. Aušra Vedeckaitė, iš Worcester, Mass., padainuos akompanuojant muz. A. Mrozinskui, Irena Vėblaitienė, iš Elizabeth, N. J. padeklamuos. Po programos vaišės.

Maloniai kviečiama visa New Yorko ir jo apylinkių lietuvių visuomenė atsilankyti.

ALT S-gos 1-jo ir 11-jo skyrių vadovybė

Detroito Aušros lituanistinės mokyklos tėvų komitetas, Sėdi iš kairės: J. Mikulionienė, pirm. L. Kalvėnas ir A. Misiūnas, Stovi: Pr. Juška ir J. Beržanskis. Neseniai mokykla buvo paskelbusi rašinių konkursą, kurį laimėjo Audronė Kasputytė, Regina Sližytė, Ramunė Mikulionytė ir Vitas Sirgedas. Paminėtini ir kiti mokiniai parašę gražius rašinius, kaip Birutė Kerkutė, Dalia Gaižutytė, Robertas Selenis, Linas Mikulionis, Asta Banionytė, Ramunė Rukštelytė ir Loreta Geldauskaitė. Komitetas prašo tėvų, neužsimokėjusių už vaikų mokslą, pinigų siųsti išdininkui Jonui Beržanskui, 12111 Sorrento, Detroit.

DETROIT

STOKIMĖ NARIAIS Į BALFĄ

Detroito Balf 76 sk. savo narių gausumu bene bus pats didžiausias. Jaunimo Metais būtų malonu matyti, kad skyrus narių skaičius pasiektų apvalią skaitlinę, sakykime 560. Tai nėra nei daug, nei fantazija. Balf bičiulių turime per 600. Tad kodėl visiems lietuviškos širdies lietuviams nebūti Balf nariais?

Tapti garbingos tautinės šalpos organizacijos nariu nėra didelių sunkumų. Įmokė tik vieną doleriuką metams ir jau esi Balf narys. Malonu pastebėti, kad kai kurios organizacijos taip pat tampa Balf nariais, įmokėdamos po 5 dol. metams, kaip tai reikalauja Balf įstatai.

Jaunimo Metais Balf valdyba sudaryta iš 8 asmenų. Todėl nario mokesčio įmokėjimas palengvinamas. Nario mokesčių galima įmokėti kiekvienam Balf valdybos nariui ar finansų sekretoriui Č. Šadeikai, kurį kiekvienas pažįstame.

Visi detroitiečiai įsijunkime į lietuvių šalpos darbą. Vargas vis lapoja, vis šakoja, kol lietuvių tauta yra pavergta rusiškųjų imperialistų ir maskvinių išnaudotojų.

Artėja didysis Balf vakarų koncertas, kuris įvyks balandžio mėn. 16 d. Balf valdyba kviečia visas Detroito organizacijas ir pavienius asmenis nerengti tą dieną parengimų, kad nebūtų nukriausti paramos laukiantieji lietuvių. Balf valdyba tikisi nuoširdaus šalpos darbų įvertinimo ir visų lietuvių paramos. Ačiū.

Balf 76 sk. valdybos vardu
A. Musteikis

HELP WANTED MALE

WANTED JOURNEYMEN
or
1st CLASS SKILLED MEN
ALL AROUND MACHINISTS
DIE MAKERS
JIG & PICTURE MEN
TOOL GRINDERS
TOOL MAKERS

Must be able to set up. Work from Blue Prints & Close Tolerance work. Day shift. Steady employment for qualified men. Fringe benefits.

APPLY CALL OR WRITE

LLOYD TOOL CO.
G 4341 S. SAGINAW
FLINT, MICH.

(25-30)

1st CLASS SKILLED
DRILL PRESS OPERATORS
HAND SCREW OPERATORS
ENGINE LATHE OPERATOR
Experienced preferred. Days or afternoons. Steady work for qualified men.

WELDALOY PRODUCTS
11551 STEPHENS, WARREN, MICH.
(22-28)

WANTED
JOURNEYMEN
or
1st CLASS MEN
BRIDGEPORT OPERATORS
TOOLMAKERS
LATHE OPERATORS
HARDINGE OPERATORS
VERTICAL MILL OPERATORS
&
HELPERS

Tool room experience fixtures & gauges. Day shift. Overtime & fringe benefits.

OLSEN MFG. CO.
4622 DELEMERE BLVD.
ROYAL OAK, MICH.
(27-31)

ROBERT J. ADAMS

ATTORNEY AND COUNSELLOR AT LAW
WISHES TO ANNOUNCE THE OPENING OF HIS OFFICES
FOR THE GENERAL PRACTICE OF LAW

AT
18300 JOHN R. ST.
DETROIT, MICHIGAN 48203
883-1200
AREA CODE 313

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Licenzijuota lietuvių įmonė, registruota
U. S. Department of Justice

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE
2608 ir 2501 W. 69 St., Chicago, Ill. 60629.
Telef. WA 5-2737

3212 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608.
Telef. 225-1864

DIDELIS PASIRINKIMAS medžiagų ir visų kitų Lietuvoje
pageidaujamy prekių labai prieinamomis, žemesnėmis negu
kitur kainomis.

KREIPKITES į mūsų lietuvių bendrovę, kuri turi teisę siuntinius siųsti be tarpininkų, tiesiai iš Chicago į Lietuvą.
Vedėjai E. ir V. ŽUKAUSKAI

INFORMACINĖ KNYGA APIE LIETUVĄ

Šiomis dienomis Manyland Books Co., New York, vadovaujant S. Zobarskui, išleido labai svarbią Dr. J. Savasis knygą — THE WAR AGAINST GOD IN LITHUANIA. Ši informacinė knyga nusako Lietuvos Bažnyčios sunkų gyvenimo kelią. Knygos autorius nurodo įvykius ir faktus, kaip Sovietų okupantai Lietuvoje persekioja ir naikina religiją. Aprašymai paremti pačių komunistų aprašymais ir nurodoma šaltiniai iš kur tie faktai paimti.

Ši nepaprastai reikalinga informacinė knyga labai gražiai atspausdinta. Turi 138 puslapius teksto ir 16 puslapių fotografijų. Reikšmingą įžangą parašė J. E. Vysk. Edward E. Swans-trom, Catholic Relief Services — N. C. W. C., direktorius. Viršelį pieštas dailininko P. Jurkaus.

Šią knygą platina Lithuanian Catholic Religious Aid, 225 South 4th Street, Brooklyn, New York 11211, kurią galima užsisakyti: kietais viršeliais 3 dol., o popieriniais po 1.25 dol.

HELP WANTED MALE

FOSTER WHEELER LIMITED

ST. CATHARINES
REQUIRES
FULLY QUALIFIED
& CERTIFIED
ALL POSITION

PRESSURE WELDERS

With boiler and pressure vessel experience. Tests will be given. Interviews will be held in St. Catharines at the plant.

81 EASTCHESTER AVE.
ST. CATHARINES, ONT.,
CANADA
(26-28)

M A L E

WANTED
AUTOMATIC
SCREW MACHINE
MEN

To set up and operate Brown & Shappe's, New Britain Gridleys and National Acmes. Overtime, fringe benefits. This is a permanent job with many opportunities for advancement.

APPLY

KOHN ENG. CORP.
8830 S. Telegraph
(27-28)

OWNER OPERATOR

PERMANENT LEASE

HENNIS Freight Temperature Control Division, 1960 tractor or later, tandem axle with sleeper. For information call Charlotte, North Carolina 704 - 596-5131.
An Equal Opportunity Employer
(27-33)

'TRAVIATA' JAUNIMO METŲ ŽENKLE

-- Kaip eina bilietai į "Traviatą"? -- užkalbinau aną vakarą smulkiais žingsniais pro šalį bėneriantį Operos choro valdybos pirmininką Vytautą Radžius.

-- Kol kas dar ne taip kaip norėtumėm. Išparduota tik maždaug pusantro spektaklio. Nesu-praskite manęs blogai! Bilietų (ir gerų) yra dar į visus spektaklius, kurių šį kartą turėsime, kaip žinote, keturis, vietoj prastinių trijų. Galvojom, mat, kad "Traviata" -- populiariausia opera lietuvių tarpe. Dažnas seniau vis klausdavo: "Kodėl "Traviatos" nestatote?" Taigi, išparduota tiek, kad salę užpildytų pusantro karto.

-- Girdėjau, kad šį kartą yra stambesnių pasikėlimų solistų ir meninės vadovybės sąstata. Kokie jie?

-- Naujas režisiorius. Tikriaus sakant režisorė. Tai Birutė Pukelevičiūtė. Ji mus visus ima į naga kaip reikiant. Gal nežinojote, kad ji ne vien dramą baigusi. Ji ir konservatoriją lankė. Taip, taip! Ji muziką gerai pažįsta, -- aiškino pirmininkas.

-- Pirmuosiuose trijuose spektakliuose Violetą dainuos Lilija Šukytė, sparčiai kylanti Kanados lietuvių dainininkė. (Užeišk pas mane ir aš parodysiu Kanados laikraščius atsiliepimus apie Liliją). Paskutinį spektaklį dainuos Daiva Mongirdaitė iš Bostono. Apie ją irgi daug gero muzikos kritikai yra prirašę. Abi mūsų Violetos yra jaunos ir labai tinka šiems Jaunimo metams.

-- Kaip žinote "Traviatą" reikia lyrinio tenoro pagrindiniam vaidmeniui. Savo tarpe pažėgesnio tokio neturėdami buvom priversti jo ieškoti kitur. Taigi Alfredo rolę dainuos ukrainietis solistas Stefan Wicik. Dainuos, žinoma, lietuviškai! Jis solo partijas jau yra dainavęs Chicago Lyric operoje, o šį pavasarį yra pakviestas dainuoti Vienos operetėje. Turi puikų balsą ir yra sparčiai garsėjantis amerikiečių tarpe.

Buvome jau pirmininko bute. Pasieniais -- didelės knygu lentynos, kuriose, šalia knygų kupso ir krūvos muzikos žurnalų ar gaidų. Ant sienų kaba keletas padidintų grupinių choro nuotraukų. Dekoracijos -- pritaikintos vaidmenį.

-- Taigi Wicekas. Jis gimęs 1928 metais. Jis jau, dainavęs Fauste, Carmen, Madame Butterfly, Toscoj, Hoffman'o pasakose, o taipgi daugelyje operetų, kaip Linksmoji našlė, Šikšnosparnis ir kitose. Amerikiečių publikai jis žinomas jau nuo 1952 metų, kada Chicago Orchestra Hall jį pristatė garsus impresarijus Harry Zelzer. Yra dainavęs ir Alfredo partiją "Traviatoj", tik nežinau nė kur, nė kada.

-- Muzikinė vadovybė, kaip žinote, yra muziko Aleksandro Kučino rankose. Jo ir dirigavimas ir solistų paruošimas. A. Kučiniui gelbsti chormeisteriai Alice Stephens ir Alfonsas Gečas, dailininkas -- Vytautas Virkau. Jo dekoracijos, jų išpildymas ir visas scenos sutvarkymas. Jantalkininkauja Bronius Maciukevičius.

Iš pritildyto radio aparato sklinda galingo "Sanctus" garsai. Iš Verdi "Requiem", kurį taip sekmingai Chicagoje pastatė tas pats Operos choras.

-- Alfredo tėvo Žermono partiją pirmuosiuose trijuose spektakliuose dainuos Algirdas Bra-zis. Jo Chicago publikai pristatyti nebereikia. Paskutiniajame spektaklyje šią partiją išpildys Algis Grigas. Jo, turbūt, dar negirdėjote. Dainavimo mokina-si pas Dimitrijų Onofrei, gerą ir žinomą mokytoją. Pas jį mokėsi Stasys Baras, Dana Stan-kaitytė ir daugelis kitų mūsikių solistų.

-- Florą dainuos Roma Mastienė, Gastoną -- Julius Savrini-vičius... Kitose rolėse matysite Genovaitę Mažeikiene, Genovaitę Mažytę, Bronių Maciukevičių, Vaclovą Momkų, Bernardą Prapuolėnį, Juozą Aleksitą ir kitus...

Iš tikrųjų gal Radžius būtų davęs ir daugiau vardų, bet -- vėl telefonas.

Vartau Vytauto Radžiaus paduotas kanadiškų laikraščių iš-karpas, pasisakymus apie Liliją Šukytę. Ypač šiltai parašytas "Hamilton Spectator" korespon-dentės pašnekėsų "Mūsų mergi-

na -- pakely į viršūnes", ilgas, puslapio straipsnis.

"Panelė Lilija Šukytė, kuri dainuoja Kunigaikštienės rolę "Figa-ro Vestuvėse" šių metų Straf-ford'o festivalyje yra buvusi hamiltoniškė... Ji laimėjo daugelį konkursų ir premijų, dainavo daugelyje Kanados ir JAV miestų įskaitant debiutą Jordan Hall Bostone... Dainuodama festivalyje keturis kartus savaitėje ji taipgi ruošiasi Mimi rolę, kuria šį rudenį dainuos su Kanadiškąja Opera... Kalbant, jos balsas yra žemas, tamsus ir muzikalus su mažu gimtosios Lietuvos akcentu... Ji paminėjo, kad John Gutman, Metropolitaino operos vedėjas pavaduotojas, girdėjo ją dainuojant Strafford'o festivalyje šią vasarą ir prašė atvažiuoti ir padainuoti Metropolitain Ope-roje... Ji neturi vedybinių planų, bent dabar ir sako, kad iš tikrųjų nežinanti kaip apsispręstų, jeigu staiga įsimylėtų... Ji įsitikinusi, kad sekminga muzikinė karjera ir sekmingos vedybos moteriai yra šimtis..."

-- Šokiams, ypač antrojo veiksmo valsui atlikti pasisamdė Illinois Baletą, -- toliau tęsė pokalbį Vytautas Radžius. -- Gal jis ir nėra toks garsus, bet vis dėl to ne sykį matytas televizijoje, su gastrolėmis važinėjęs po daugelį Amerikos miestų, universitetų... Orkestras bus sudarytas iš Lyric Operos ir Chicago simfonijos orkestrų narių...

Kalba nukrypo į ateities planus.

-- Kitą sezoną duosime Karn-

vičiaus "Gražina". Taigi, pirmąją lietuvišką operą. Gaidas jau turime. Ji, žinoma, kainuos daugiau, bet manau kad išstėsime. Aš žinau, kad išstėsime! Nes jau bent energija ir pasiryžimu su Operos choru rungtyniauti mažai kas įstengtų!

a. pavėjis

GIMNAZIJA PRIMENA APIE LIETUVĄ

Vasario 16 d. gimnazija sudarė progos trims Vokietijos laikraščiams (Weinheimer Nachrichten, Badische Volkszeitung-Karlsruhe ir Rhein-Neckar Zeitung -- Heidelberg) viešai pakalbėti apie Lietuvą. Jie atspausdino nuotraukomis pailiuotus aprašymus apie Gimnazijoje įvykusią Vasario 16 dienos šventę.

Šventėje dalyvavo keletas svečių -- amerikiečių ir vokiečių pareigūnų, jų tarpe dr. Rollmann, Hamburgo atstovas Vokietijos parlamente.

Lietuvių intencijų išryškinaimą papildė ir aprašymas iškilmes papildžiusio vaidinimo. Vaidinta gimn. dir. kun. B. Liubino parengtas trivaizdis "Lietuvos Kalvarijos" -- trys simboliniai momentai iš Lietuvos istorijos.

Papildomai iš Vokietijos praneša, kad Lampertheimer Zeitung vasario 19 dieną Lietuvos Nepriklausomybės Dienai paskyrė ištisą puslapį. (ELTA)

LIETUVIŠKAS PLOKŠTELES GALITE ĮSIGYTI AR UŽSISAKYTI PAŠTU PER DIRVĄ.

DAINOS, D. Lapinsko komp., įdainuotos A. Stempužienės
HI-FI \$6.00
STEREO \$7.00

CLEVELANDO VYRŲ OKTETAS --
HI-FI \$6.00

DAINŲ IR ARIJŲ REČITALIS, įdainavo sol. J. Vaznelis
HI-FI \$5.00

LIETUVIŲ IR KITŲ KOMPOZITORIŲ DAINOS --
įdainavo B. B. Valterienė
HI-FI \$5.00

LIET. MENO ANSAMBLIS DAINAVA --
Kalėdinių giesmių rinkinys
HI-FI \$5.00

O RAMUNĖLE PASAKYK -- B. Tamošiūnienė
populiari muzika
HI-FI \$6.00

POEZIJA -- A. Gustaitis ir St. Santvaras
HI-FI \$5.00

AR PAMENI -- Vanda Stankus pop. muzika ir dainos
HI-FI \$5.00

SUTEMŲ GARSAI -- Vanda Stankus
HI-FI \$5.00
STEREO \$6.00

PAVERGTOS TĖVYNĖS MUZIKA -- Nr. 1 ir Nr. 2
HI-FI \$5.00

AR ŽINAI TĄ ŠALĮ -- įdainavo sol. Roma Mastienė
HI-FI \$5.00

DAINUOJAME SU LIONE -- L. Juodytės
liet. dainų rinkinys
HI-FI \$5.00

LIONĖ JUODIS AT TOWNHALL -- Dainos ir arijos
įdainuotos L. Juodytės 5 kalbomis
HI-FI \$5.00

DAINOS IŠ LIETUVOS -- sol. L. Juodytė ir
RŪTOS Ansamblis
HI-FI \$4.00
STEREO \$5.00

DAINŲ IR OPERŲ RINKINYS --
HI-FI \$5.25

BOSTONO LIETUVIŲ MĖSUS CHORAS --
HI-FI \$4.25

ALICE STEPHENS SINGERS --
lietuviškų dainų rinkinys
HI-FI \$4.95

LINKSMIEJI BROLIAI -- J. Petrauskas, K. Dineika
ir kt. humoro ir muzikos rinkinys
HI-FI \$5.00

Visa eilė trumpo grojimo liet. dainų ir muzikos plokš-telių nuo \$1.75 iki \$2.25. Siuskite savo pageidavimus, nes sąrašas per ilgas skelbimui.

Siųsdami užsakymą paštu pridėkite prie plokštelės kainos 25 c. pašto ir persiuntimo išlaidoms.

Užsakymus su čekiu ar pašto perlaida siųskite šiuo adresu:

DIRVA
6907 Superior Ave.
Cleveland, Ohio 44103

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

• Nijoiė Maželienė, Dirvos mašininkė, gruodžio mėn. pabaigoje lūžus dešinės rankos kaului, susilaukę kauo lūžyje naujų komplikacijų ir buvo paguldyta Lake County ligoninėje operacijai. Gydymas užtruks keletą savaičių.

• LB Clevelando I-os Apylinkės metinis - visuotinis susirinkimas įvyks kovo 13 d. (sekmadienį), 12 val. Lietuvių salėje — 6835 Superior Ave.

Darbotvarkė: valdybos metinės veiklos apyskaitiniai ir kontrolės komisijos pranešimai, naujos valdybos ir kontrolės komisijos rinkimai ir kt. svarbūs su LB susiję reikalai.

Trumpus informacinius pranešimus patieks: Pasaulio Lietuvių Kongreso reikalavimai — Jūra Gailiūšytė, Lietuvių Fondo vajeus reikalavimai — LF Tarybos narys Dr. E. Lenkauskas, Vysk. Valančiaus Lit. mokyklos tėvų komiteto pirm. V. Palūnas. Visi pranešimai bus trumpi, bet visiems svarbūs ir įdomūs.

• LB Clevelando I-os Apyl. metinio susirinkimo

Vysk. Valančiaus Lit. mokyklos mokiniai A. Pliodžinskas, G. Marcinkevičius, K. Giedraitis, R. Šarūnas ir V. Puškorius skaito ištrauką iš V. Krėvės dramos Skirgaila.

V. Pliodžinsko nuotrauka

Rinkiminės Komisijos pirmininku yra Adolfas Luža, 3210 West 86 St., Cleveland, Ohio 44102. Telef. 631-1651. Visais rinkimų ir siūlomų į valdybą kandidatų reikalavimus prašome kreiptis į jį nurodytu adresu.

CLEVELANDAS BALSUO UŽ SLA GEROVĖS KOMITETĄ

SLA vyriausios vadovės rinkimus šiais metais pradėjo SLA 14 kuopa Clevelande. Įvykusiame nepaprastame narių susirinkime kovo 1 d. Lietuvių salėje, clevelandiečiai atidavė savo balsus už "jaunesnį sąrašą", būtent, "Gerovės Komiteto" patiektą SLA Pildomosios Tarybos re-

komenuojamus kandidatus. Pravedus balsavimą, dauguma pasisakė už šiuos kandidatus: SLA prezidentas — Povilas P. Dargis, viceprezidentas — Antanas Kalvaitis, sekretorius — Bertha Pivononas, išdinininkas — Dr. J. Juodikis, išdigininkas — Mikas Klimas ir Stasys Jokūbaitis, daktaras kvotėjas — Dr. Stepas Biežis.

Tame pačiame susirinkime buvo renkami ir atstovai — delegatai į SLA Seimą. Balsų dauguma atstovais išrinkti: Feliksas Baranauškas, Vytautas Braziulis, Jonas Daugėla, Kazys S. Karpis, Marija Misčikienė ir Antanas Praskevičius; atstovais — pavaduotojais: Albinas Karsokas, Stasys Lazdinis, Juzė Polterienė ir Marija Trainauskaitė.

Dienos reikalų aptarimuose, sutarta paskirti 25 dol. Pasaulio Lietuvių Jaunimo Peticijai ir Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresui. Taip pat 25 dol. paskirta Dirvos 50 metų sukaktuvių proga, jo leidyklos Vilties Bendrovei kuopos įnašą iki 75 dol. padidinti.

Po judraus susirinkimo ten pat įvyko Tautos šventės — Vasario šešioliktosios minėjimas. Minėjimą pradėjo kuopos pirminkas Vytautas Braziulis trumpu įvadinio žodžiu apibūdinęs šios šventės prasmę. Įdomia, naujomis minėtimis atstautą kalbą pasakė Juozas Stempužis apie mūsų visų darbų bei veiksmų, susijusių su emigraciniu likimu bei laisvinimo pastangomis. Jo mestas minčių žvilgsnis į netolimą ateitį, metus, kurie bus paženklinėti 2000 metų skaitline, o ta skaitlinė, Juozo Stempužio žodžiais, jau čia pat, "mūsų rankomis pasiekama", nes tai bus tik už... 34 metų! Tas laikotarpis vyksias svaiginančiais mokslo ir technikos išradimais, pakeisiančiais visą mūsų žemės veidą. Juozas Stempužis drąsiais žodžiais reikalavo mūsų visų darbų bei veiksmų pasirengimų tiems naujiems laikams, kurių dauguma dar sulauksime, o mūsų vaikai ir anūkai turės tuose laikuose ir gyventi.

Minėjimas buvo baigtas Ritos Jokūbaitytės deklamacijomis ir visų bendrai sugiedotu Lietuvos Himnu.

Reikšminga SLA 14 kuopos narių sueiga buvo baigta kukliomis, jaukiomis vaišėmis, kurias nemokamai suruošė išdoroję sekretorė Marija Misčikienė, kitų narių talkinama. V. B. A.

• Vengrų Sąjunga pagerbės kong. Michael A. Feighan priėmimą, kuris įvyks sekmadienį, kovo 13 d., 3 val. p. p. Bethlen Hall (Buckeye Road ir East Blvd.).

Vengrai jungiasi į kitų tautinių grupių eilę pagerbiant kongresmaną M. A. Feighan už jo pastangas nauju imigracijos įstatymu

pagreitinanti karo ir okupacijų pasekoje išskirtų šeimų sujungimą.

Vien tik Clevelande netrukus tokiu būdu įstatymu bus pasinaudoję arti 2000 šeimų.

• Dėmesio visiems turintiems du automobilius ir neturėjusiems nelaimių laike paskutinių 3 metų, yra galimybė sutaupyti net 20 proc. savo mokamos premijos. Dėl informacijų skambinkite V. Giedraičiui tel. 944-6835.

CLEVELANDO PARENGIMŲ KALENDORIUS

KOVO 12 ir 13 D.D. Mikalojaus Ivanausko liepsnos tapybos dailės paroda Naujosios parapijos salėje.

KOVO 19-27 D.D. M. K. Čiurlionio kūrinių reprodukcijų paroda Čiurlionio Ansamblio namuose.

KOVO 20 D. M. K. Čiurlionio minėjimas - koncertas Nauj. parapijos salėje.

KOVO 27 D. Prel. M. Krupavičiaus 80 m. sukakties minėjimas Šv. Jurgio parapijos salėje.

KOVO 27 D. Šv. Kazimiero Lit. Mokyklos rengiami pietūs Naujosios parapijos salėje.

BALANDŽIO 3 D. Aukuro ansamblio metinis koncertas.

BALANDŽIO 16 D. Vysk. Valančiaus mokyklos abiturientų, tėvų ir rėmėjų balius.

BALANDŽIO 17 D. Margučių ridinėjimas, Ruošia Vysk. Valančiaus mokykla.

BALANDŽIO 17 D. dail. V. Rato (iš Australijos) ir skulpt. V. Raulinaičio parodos atidarymas.

BALANDŽIO 23 D. PLB specialus rengimas.

BLANDŽIO 24 d. Kun. A. Galdikovskio sidabrinis jubiliejus Šv. Jurgio parapijos salėje.

GEGUŽĖS 1 D. Clevelando ateitininkų šeimos šventė.

GEGUŽĖS 1 D. Motinos Dienos minėjimas, Rengia Neringos Skaučių Tuntas.

GEGUŽĖS 7 D. Dirvos balius Carter viešbutyje.

GEGUŽĖS 8 D. Motinos Dienos minėjimas, Ruošia Vysk. Valančiaus mokykla.

GEGUŽĖS 15 D. V. Bielausko leidžiamo taut. šokių žurnalo Viltis 25 m. sukakties minėjimas Nauj. parapijos salėje.

GEGUŽĖS 21 d. Jaunimo Metų komitetas rengia subatvakarį Šv. Jurgio parapijos salėje.

BIRŽELIO 5 D. Šv. Kazimiero Lituanistinės Mokyklos mokslo metų užbaigimas.

BIRŽELIO 19 D. Vysk. Valančiaus mokyklos gegužinė.

BIRŽELIO 26 d. Gegužinė -- Joninių laužas Čiurlionio Ansamblio sodyboje, Rengia L.V.S. Ramovė.

RUGSĖJO 24 D. Dirvos Vakarų, Šv. Jurgio parapijos salėje.

RUGSĖJO 25 D. Tautos šventė - Lietuvių Diena, Rengia Lietuvių Bendruomenė.

SPALIO 15 D. Šv. Kazimiero Lit. Mokyklos rengimas.

SPALIO 22 D. Lithuanian Village Inc. rengimas Lietuvių salėje.

SPALIO 30 D. Kristaus Karaliaus šventė nauj. par. salėje.

LAPKRIČIO 13 D. Nauj. parapijos choro pagerbimas -- tradicinis vakaras.

LAPKRIČIO 26 d. kariuomenės šventės minėjimas, Rengia L.V.S. Ramovė.

HELP WANTED MALE

REIKALINGAS VYRAS AR MOTERIS

Kamuolio žaidimo (bowling Alley) salei valyti. 7 dienų ir savaitę.

PALISADES BOWL
1331 E. 260 St.
Euclid, Ohio
Dėl tarnybos teirautis telefonu 261-1715.

Skaityk ir platink
DIRVĄ

Vasario 16 minėjimas Daytonė

Vasario 16 d. 7 v. v. dvi daytoniškos veikėjos: Eleonora Šliužienė ir Anna Scatt buvo pakviestos į TV studiją, kur 15 minučių pokalbyje su komentatorium, atsakinėdamos į jo patiektus klausimus, supažindino TV žiūrovus su dabartine Lietuvos būkle, Daytono lietuvių kolonijos veikla, rengiamu Vasario 16 minėjimu bei pademonstravo lietuvių tautinį rūbus, kuriais abi buvo pasipuošusios.

Gi, Cincinnati leidžiamas savaitraštis Catholic Telegraph, savo vasario 18 d. laidoj, atspausdino apie Lietuvą ir lietuvių du straipsnius. Vienas jų net per dvi skiltis plačiai aprašė apie Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimą Vilniuje prieš 48 metus ir apie 1940 metais įvykdytą Lietuvos okupaciją. Straipsnio autorius, pasidžiaugęs Daytono lietuvių kolonijos veikla, gražia, lietuviškais motyvais atnaujinta Šv. Kryžiaus bažnyčia, pernai pastatytais trimis paminkliniais kryžiais, plačiai nušvietė Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo 48 metų su-

kakties minėjimą Daytonė vasario 20 dieną.

Vasario 20 d. Šv. Kryžiaus bažnyčioje buvo atnaujintos Šv. Mišios už žuvusius ir kenčiančius brolius tėvynėje bei Sibire, Mišias atnaujino ir šventei pritaikytą pamokslą pasakė parapijos klebonas kun. Titas Narbutas. Mišių metu gražiai giedojo parapijos choras vadovaujamas El. Šliužienės, vargonais pritariant parapijos vargoninkui Julijui Raštikiui, El. Šliužienė solo pagiedojo Fr. Schuberto Ave Maria (lietuviškai).

Lietuvos Vyčiai pamaldose dalyvavo organizuotai. Jų tarpe devynios lietuvaitės su tautiniais rūbais.

Po pamaldų visi nužygiavo prie trijų kryžių šventovės, kur vyčiai padėjo gėlių puokštę, o kun. T. Narbutas sukalbėjo maldą už tėvynę.

Į gausiai užpildytą parapijos salę talpinančią virš 300 asmenų atvyko JAV kongresmanas Rodney M. Love ir Ohio valstijos senatorius Charles W. Whalen Jr. Šie abu vyriaistiečiai, kurie rinkimuose varžysis dėl tos pačios vietos kongrese, Abu valstybininkai pasakė trumpas kalbas pasveikindami lietuvių ir palinkėdami nenuilsti kovoje dėl jų tėvų krašto išlaisvinimo. Sen. Whalen perskaitė Ohio gubernatoriaus James A. Rhodes proklamaciją skelbiančią Vasario 16 Lietuvių Dieną Ohio valstijoje, įteikdamas kun. T. Narbutui.

Po jų, kalbą pasakė Judita Petrotkaitė, o Mark Vaitkus (li m.) perskaitė referatą apie Lietuvos himno prasmę. Pagrindinis kalbėtojas buvo Cincinnati Xavier universiteto studentas Albertas Drukeinis, kurio greit paruošta, neilga bet kondensuotai gyva kalba, galėtų būti pavyzdžiu daugeliui iškilnių kalbėtojų. Jis ne nagrafinėjo Lietuvos istorijos nuo Mindaugo ar Vytauto laikų, o tik trumpais bruožais suminėjęs Lietuvos praeitį, bolševikų okupaciją, kiek plačiau apžvelgdamas dabartinę būklę bei priemonės siekiant tėvynės išlaisvinimo ir lietuvių išlikimo, kaip jaunosios kartos atstovas, daug dėmesio kreipė į jaunimą, ragindamas jungtis į lietuvišką veiklą, dalyvauti lietuviškoje organizacijose, stovyklose, Pasaulio lietuvių jaunimo kongrese ir visur ir visada jausti savo tautinę pareigą.

Kadangi salėje buvo daug svečių nemokančių lietuvių kalbos, savo kalbą pakartojo angliškai. Tenka pasidžiaugti, kad abi kalbas jis vartoja vienodai gerai. Gauta sveikinimai iš senatorių: F. J. Lausche, S. M. Young, ir Daytono burmistro D. Hall. Jie visi buvo išskirti specialioje lentoje ir kiekvienas galėjo perskaityti. Žodžiu sveikino Daytono latvių kolonijos atstovas A. Dzirnės.

Pranas Gudelis perskaitė patiektas rezoliucijas, kurios bus pasiūstos atitinkamiems asmenims ir įstaigoms.

Po pertraukos prasidėjo meninė dalis, kurią atliko L. Vyčiai ir vietinis jaunimas. Ji nebuvo smarkiai perkrauta, bet savo įvairume greit besikeičianti ir įdomi. Girdėjome piano ir akordeonų muzikos, dainų, deklamacijos ir galėjome gėrėtis gyvais lietuvių tautiniais šokiais. Gal atleis malonūs programos išpildytojai, jei aš tau pydamas laikraščio eilutes, jų pavardžių čia nesuminėsiu. Jie visi buvo labai mieli ir jų pasirodymas visiems buvo malonus.

Programą pranešinėjo lietuvių ir anglų kalbomis Aušra Raštikiytė ir Birutė Masilionytė. Tenka pasidžiaugti, kad lietuviškai abi kalba gražiai ir žioms pareigoms labai tiko.

Minėjimas baigtas Lietuvos himnu ir kun. T. Narbuto padėkos žodžiu.

Po programos pasivažiinta daytoniškių ponų parengtais užkandžiais ir kava, pasidalinta šventės išpildžiais su seniai matytais svečiais iš kitų kolonijų. Jų buvo iš Columbus, Cincinnati, Lima ir kitų.

Minėjimo metu surinkta aukų Lietuvos laisvinimo reikalams 438 dol.

Minėjimą rengė L. R. K. Draugų Sąjūdis.

Negalima praeiti nepastebėjus, kad jau tą vakarą TV parodė minėjimo susuktą filmą ir šventę gražiai komentuojant.

Jonas Jaškauskas

Pempų skilties skautės K. Brazaitytė, R. Ramanauskaitė, D. Ramanauskaitė ir R. Mekešaitė prie savo paruoštų rankdarbių Clevelande įvykstančiai Kaziuko mugei.

V. Bacevičiaus nuotrauka.

Naturally

SUPERIOR SAVINGS

SINCE 1909

13515 EUCLID AVE.
6712 SUPERIOR AVE.
CLEVELAND

HOME and REMODELING LOANS
INSURED SAVINGS

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
EN 1 - 1763

936 East 185th St.
KE 1 - 7770

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

• B. Armonienės ir A. Nasvyčio knyga "Leave Your Tears in Moscow" pasirodė penktąją anglų kalbos laidą. Nepaprastas tos knygos pasisekimas buvo netikėtas ir Lippincote leidyklai. Palyginti ne mažu tiražu atspausdinta tos knygos lietuviškoji laida "Palik Ašaras Maskvoje" taip pat eina prie pabaigos. Tiek angliškąją, tiek lietuviškąją tos knygos laidą galima užsisakyti per Dirvą (angliškoji — 3.95 dol., lietuviškoji — 3 dol.) arba įsigyti pas knygų platintojus.

ALFONSAS ALČIAUSKAS, veiklus Australijos skautų vadovas, iš Sydnejaus persikėlė gyventi į Chicago.

PASKIRS KETURIEMS STUDENTAMS STIPENDIJAS

Standard Federal Savings and Loan Association Tarybos pirmininkas Justin Mackiewicz, Sr. įteikė Lietuvių Prekybos Rūmų Stipendijų Fondui vieno tūkstantio dolerių auką.

Lietuvių Prekybos Rūmų

Stipendijų Komisija šiais metais parinks keturis lietuvių studentus ar studentes, kurioms bus įteiktos keturios stipendijos po \$500.00 kiekvienam. Dviem stipendijoms lėšas skiria Lietuvių Prekybos Rūmai, o kitoms dviem — Justin Mackiewicz Sr.

Justin Mackiewicz Sr. yra žinomas lietuvis finansininkas, vadovaujantis didžiausiai lietuvių taupymo bendrovei Chicagoje. Jis jau ir praėityje daug kartų rėmęs ir aukojęs lietuvių reikalams. J. Mackiewicz stambi auka mokslus einančiam jaunimui ypatingai prasminga, nes padeda atžymėti šiais metais minimus Lietuvių Jaunimo Metus.

Lietuviai studentai ir studentės, kurie norėtų skiriamomis stipendijomis pasinaudoti, turi kreiptis į Lietuvių Prekybos Rūmų Stipendijų Komisiją šiuo adresu: Lithuanian Chamber of Commerce of Illinois Scholarship Committee, 4030 Archer Avenue, Chicago, Illinois 60632. Prašymai stipendijai gauti turi būti įteikti ligi balandžio mėn. 23 d.

A. B.

• Paryžiaus lietuvių tautinių šokių grupė energingai ruošiasi Sorbonos universiteto tarptautinio folkloro festivaliui, kuris įvyks kovo 13-tą. Šiais metais Paryžiaus lietuvių tautinių šokių grupėje šoka: M. Gailiūšytė, G. Cosnard, E. Liutkutė, A. Martinkaitė, J. Matorė, F. Mončienė, A. Mončys, P. Puzinaitė, C. Pawlik, M. Pagnier, M. ir D. Videlier, D. Vaičiėkauskas.

Tautinių šokių grupei vadovauja Antanas Mončys,

Madų parodai New Yorke ruošti komitetas, susirinkęs posėdžiui pas B. Paprockienę. Pirmoj eilėj stovi iš kairės: J. Kiaunienė, B. Paprockienė, sėdi Garbės pirmininkas parodos globėja R. Budrienė ir komiteto pirm. A. Kazickienė. Antroji eilė iš kairės: M. Varnienė, I. Dičpinigaitienė, F. Ignaitienė, J. Vytuvienė, E. Skeivienė ir L. Baltrušaitienė. Paroda įvyks kovo 13 d., 2 v. p. p. Le Cordon Bleu salėje, 96-01 Jamaica Ave.

R. Kisieliaus nuotrauka

akordeonu palydi — B. Venckuvienė.

• Skulpt. A. Mončiaus darbų paroda buvo atidaryta sausio 21 d. Briuselyje, "Disque Bleu" galerijoje.

• Ugnė Karvelytė-Lauer dirba vienoj žymiausių prancūzų leidykloj — "Gallimard", kur eina užsienio skyriaus vedėjos-direktorės pareigas. Ji yra atsakinga rinkime svetimų kalbų knygų, kurios yra leidžiamos Prancūzijoje, ir jų platinimui prancūzų kalboje. Vienas plačiausiai skaitomų prancūzų kalboje moterų žurnalų "Elle" neseniai patalpino interview su U. Karvelyte-Lauer, kuriame apibūdintos jos pareigos ir darbas "Gallimard" leidykloje, išeitos universitetinės studijos ir paminėta, kad ji lietuvaite.

NEW YORK

• DIRVA švenčia 50 metų sukaktį. Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos 1 skyrius, vad. Jurgio Kiaunės ir 11-sis skyrius, vadovaujamas Jurgio Siruso, ruošiasi šią sukaktį iškilmingai paminėti š. m. kovo 12 dieną, Winter Garden salėje, 1883 Madison Street, Brooklyn, N. Y.

Prof. Jonas Puzinas skaitys paskaitą apie "Ankstyvąją Amerikos lietuvių spaudą", Emilija Čekienė "Dirva auksinio jubiliejaus ženkle". Meninėj daly sol. Aušra Vedeckaitė padainuos akompanuojant muz. Mrozinskui, Irena Veblaitienė padeklamuos.

Šios reikšmingos sukakties proga dail. Juozas Bagdonas ir dail. dr. Marija Žukauskienė dovanojo po vieną savo kūrinį.

Atsižvelgiant, kad minėjimas - akademija vyksta Jaunimo Metuose, programai vadovauti pakviesti jaunieji akademikai: dr. Algirdas Budreckis ir Darna Maurukaitė.

Po programos vaisės ir kiti įvairumai. Kviečiama lietuvių visuomenę gausiai atsilankyti.

• Jurgis ir dr. Brunona Kizlauskai kartu su Kazimieru ir Gražina Siliūnais, iš New Yorko, savaitę atostogų praleido Puerto Rico valstybėje.

HARTFORD

LB SUSIRINKIMAS

Kovo 12 d., 7 v. v. liet. Amer. Pil. Klubu patalpose įvyks LB apylinkės susirinkimas. Visi nariai maloniai kviečiami dalyvauti. Bus naujos valdybos rinkimai ir svarstoma įvairūs kultūriniai ir organizaciniai reikalai.

CHICAGO

LAIŠKŲ LIETUVIAMS KONKURSAI

Šįmet "Laiškų Lietuviams" straipsnio konkursas buvo atsiųsta 20 rašinių: 4 suaugusiųjų ir 16 jaunių. Konkurso tema "Jaunimo gyvoji atsakomybė dabarty" buvo parinkta Jaunimo Metų proga.

Šiuo metu konkurso juri komisija svarsto atsiųstus rašinius Toronte. Ją sudaro: pirmininkas Stepas Kairys, sekretorė Liuda Imbrasienė, "Laiškų Lietuviams" redakcijos atstovės tėv. Ambrozijus Prakapas, O.F.M., narys Vytautas Tamulaitis ir jaunimo atstovė Aldona Bušinskaitė.

Premijoms 100 dol. yra paskyręs Chicagos statybinių Vincas Kuliešius ir 70 dol. vienas asmuo, nenorįs, kad jo pavardė būtų

skelbiama. Konkurso laimėtojams premijos bus įteiktos kovo 12 d. "Laiškų Lietuviams" parengimo metu Chicagoje.

• Amerikos Lietuvių Inžinierių ir Architektų Sąjungos Chicagos skyriaus metinis inžinierių balius, Ferrara Manor balių salėje, praėjo gražioje nuotaikoje. Jo metu svečiams buvo pristatyta naujoji 1966 metais skyriaus valdyba: pirmininkas — K. Daugirdas, vicepirmininkai — A. Ostauskas ir A. S. Vengris, išdininkas — S. Tamulionis ir sekretorius — J. Baris, 4529 W. 64 Place, Chicago, Ill., 60629.

Rožių valsas davė 125 dol. pelno, kuris perduotas Jaunimo Kongreso Finansų Komisijai. Naujoji valdyba a. a. prof. J. Šimoliūno paminklo statybai paskyrė \$500.00.

KANADOS LIETUVIAI

* R. KUDŽMAITE BUVO IŠRINKTA MONTREALYJE Nepriklausomos Lietuvos spaudos baltasis karalaite.

* THE HAMILTON SPECTATOR dienraštis įdėjo du plačius straipsnius apie lietuvių, patalpindamas kartu nuotraukas iš Lietuvos atvykusios Leokadijos Garknienės pas savo sūnų Antaną ir sportininko V. Klimausko, pasirašusio sutartį su Hamiltono profesionalų futbolo komanda. Deja, vieną dieną tilpo B. S. pavardė, kuri su kitais šešiais "kompanijonais" buvo policijos suimta Toronte už narkotikų naudojimą. Šios 19-kametės lietuvaiteš nelaimė yra įspėjimas visiems tėvams JAV ir Kanadoje, saugojant mūšų jaunimą nuo blogų draugų.

* 16-to VASARIO ŠVENTĖS proga be J. Krištolaitytės ir J. Daugėlos, Hamiltono dar lankėsi J. Šemetų šeima ir V. Braziulis.

* ŠIRDIES PRIEPUOLIU vasario 25 d. Hamiltone mirė ALBINAS ŠČIUKA, eidamas 57 metus. Velionis dirbo Hamiltono lietuvių bankelyje Talka, Windsore su šiuo pasauliu atsiskyrė ANTANAS SKEIVERIS, atvykęs į Kanadą prieš antrąjį pasaulinį karą.

* KANADOS SPORTO APYKARDOS vyrų krepšinio pirmenybės laimėjo Aušra, nugalėdama Vytį 93:78 (47:39) ir Kovą 116:108. Hamiltoniečiai buvo antri, įveikdami Montrelio Taurą 118:69 (55:24), kuris dėl trečios vietos, netikėtai laimėjo prieš Vytį 71:55 (34:28). Aušrai pergale atnešė JAV "importas" Staniulis, pelnydamas komandai pusę taškų. Pirmenybių proga įvyko sporto klubų atstovų pasitarimas.

* KANADOS LIETUVIŲ FONDAS peržengė 21,000 dol. sumą.

* NAUJO LIETUVIO, medicinos daktaro, susilaukė Toronto lietuviai. Savo kabinetai atidarė dr. Aleksandras J. Spudas, baigęs mokslus Marburge ir praktiką atlikęs vienoje Toronto apylinkės ligoninėje.

K. B.

Skaityk ir platink DIRVĄ

Standard Federal Savings and Loan Assn. Tarybos pirmininkas Justin Mackiewicz Sr. įteikia 1.000 dol. čekį Lietuvių Prekybos Rūmų pirmininkui Adolfui Baliūniui, kaip auką skiriamą lietuvių studentų stipendijoms.

A + A

PRANUI ALGIRDUI BAKŠIUI

mirus, žmonai IRENAI, dukteriai KORNELIJAI ir motinai MAGDALENAI reikiame giliausią užuojautą

Lietuvių Tautinis Akademinis Sambūris Čikagoje

Mielam Kolegai

A. A.

PRANUI ALGIRDUI BAKŠIUI

staiga mirus, jo šeimą širdingai užjaučiame

Korp! Viltis

New Yorko vyrų oktetas, kuris ruošiasi išleisti antrąją ilgo grojimo plokštelę. Stovi iš kairės: V. Daugirdas, A. Ilgutis, J. Nakutavičius, K. Simanavičius, V. Aukštikalnis, V. Alksnis. Prieky: R. Kezys, muzikos vadovas A. Mrozinskas ir L. Ralys. Okteto reikalų vedėjas — Vyt. Daugirdas, 132 Thames St., Port Jefferson Station, L. I., N. Y.

NEW YORK TOWN HALL

SEKMADIENI, KOVO 20, 5:30 P. P.

Smuikininkas

IZIDORIUS VASYLŪNAS

DUODA

REČITALI

PRIE FORTEPIONO

VYTENIS M. VASYLIŪNAS

Programoje

MOZARTO, BRAHMSO IR GAIDELIO VEIKALAI

Rengia NORMAN SEAMAN AGENTŪRA

